

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARYS

Dr. STASYS TUMĖNAS

NAUJIENLAIŠKIS

Nr. 6–7 2017-07-20

Gerbiamieji šiauliečiai,

REFORMŲ VEŽIMAS ĮSIVAŽIUOJA

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga (toliau – LVŽS), prieš rinkimus žadėjusi pokyčių metą Lietuvai, pastaruosius mėnesius buvo kritikuojiama, kad reformos buksuoja, nevyksta ar vyksta lėtai. Tokių kalbų kontekste prasidėjo ir natūralu, kad iš suinteresuotų pusių susilaukė kontroversiškų vertinimų, kritikos alkoholio ribojimo, vaistų pateikimo gyventojams pasikeitimų, įstatymų pataisų tvirtinimas.

Birželio-liepos pradžios Seimo posėdžiuose atėjo eilė ir švietimo bei miškų ūkio reformoms. Prezidentė Dalia Grybauskaitė pasirašė Seimo priimtas Švietimo įstatymo pataisas, kuriomis įvedamos švietimo įstaigų vadovų kadencijos, nustatoma skaidresnė vadovų atranka, stiprinama jų atsakomybė savo bendruomenei, didinamas mokyklų savarankiškumas. Pataisos susilaukė įvairiausių vertinimų, ypač iš mokyklų vadovų, kurie jautėsi lyg ir diskriminuojami, nepripažinti, neva jiems teks palikti darbą. Priimtos pataisos leidžia visiems vadovams nusiraminti, jie galės dalyvauti konkursuose, tik kasmet mokyklos tarybos priims sprendimą dėl vadovo metinės veiklos ataskaitos, kuri turėtų būti nebe formali, o įpareigojanti. Kita vertus, jei galvojame apie progresą, pokyčius, nėra normalu, kad kai kurių mokyklų vadovai ištikus dešimtmečius vadovauja savo institucijai. Štai net apie 500 švietimo įstaigų vadovų stažas mūsų šalyje siekia 30 ir daugiau metų, o daugiau kaip pusės švietimo įstaigų vadovai eina tas pačias pareigas daugiau kaip 15 metų. Permainų oponentai mėgsta vardyti geriausių švietimo institucijų vadovų pavardes, jų kompetencijas, žinomumą, įrodinėja, kad kai kurių vadovų pakeisti neįmanoma, netikslinga etc. Taip, tokių Lietuvoje yra daug, bet ne visi 500, kurie nepajudinami iš postų po tris dešimtmečius. Ir dabar keistoka, nelabai normali situacija, kai Valstybė, investavusi pinigus į edukologijos magistrų rengimą, turi nuleidusi akis konstatuoti, kaip tie inovatyvūs magistrai, mokantys užsienio kalbų, išvyksta laimės ieškoti į užsienį, nes Lietuvoje jiems nebuvo galimybės konkuruoti su „amžiniais“ mokyklų direktoriais. Dabar jie tokių galimybių turės daugiau.

Braškėdama, bet pajudėjo ir aukštųjų mokyklų konsolidacijos, optimizavimo reforma. Taip, Lietuvoje universitetų yra per daug, bet pirmiausia juos jungti, optimizuoti, mano nuomone, reikia Vilniuje ir Kaune. Deja, net valdančioji dauguma, deklaravusi regioninę politiką visose gyvenimo srityse, tarp jų ir aukštojo mokslo, susvyravo ir neparėmė idėjos išlaikyti savarankiškus Klaipėdos ir Šiaulių universitetus. Čia išryškėjo nelabai korektiška ŠMM pozicija, kai siekiant apginti tariamai teisingą savo poziciją, pasitelkė tokią metodiką, skaičius, lenteles, kurie nenaudingi mažiesiems universitetams. Negana to, Seimui dar nė nepriėmus sprendimų dėl universitetų optimizacijos plano, ministrės įsakymu „pakėlė“ bakalauro ir magistro studijų grupių formavimo skaičių kartelę taip, kad ji būtų nepasiekiamas mažesniesiems universitetams. Šiomis temomis teko nemažai diskutuoti su kolegomis, kalbėti Seimo posėdžio metu. Mano pasisakymo vaizdo įrašą galite peržiūrėti: <https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/videos/1159631070808331/>.

Netikėčiausia buvo tai, kad paramos sulaukiau ne iš visų Šiaulių krašto bičiulių parlamentinės grupės narių, kalbančių, kad centralizacijos procesai yra pavojingi ir „siaurinantys“ Lietuvą, o Seime nelabai sureagavę į ŠMM stumiamą formuluotę, kad pedagogų rengimas vyks stipriausiuose Kauno ir Vilniaus universitetuose ir dar gali būti... rengiami Šiaulių universiteto mokslo centre. Beje, apie Klaipėdos universitetą čia visai nebekalbama. Kas tai – spąstai regioniniams universitetams? Žodžių ekvilibristika, kuri nesuponuoja įtarimų? Apie tai kalbėjau ir „Šiaulių krašto“ žurnalistei, pažymėdamas:

„Dar daugiau viskas susivėlė! Pirmas žingsnis buvo žengtas praėjusį ketvirtadienį (birželio 29 d.), kai vietoje žodžių „turi būti“ kitų universitetų padaliniai, kalbant apie ŠU ir KU, atsirado formuluotė „gali būti“.

Mano įsitikinimu, tada reikėjo pakeisti ir kitą – 17 punktą, kuriame sakoma, kad pedagogų rengimo centrai ateityje turėtų būti vystomi „svarbiausiuose universitetiniuose miestuose – Kaune ir Vilniuje, o specialiosios pedagogikos – dar ir stiprias krypties tradicijas turinčiuose Šiauliuose“. Šis sakinytis rodo, kad ŠU pedagogų rengimo iš viso nėra ir nenumatoma. Todėl su Valerijumi Simulik teikėme pataisą, kad tas punktas būtų pataisytas, nes tai visiškai žeminantis ŠU dalykas, kai teigiama, kad pedagogai ruošiami Kaune ir Vilniuje, o tik specialiosios pedagogikos – dar ir Šiauliuose!

Vadinasi, Vyriausybė iš viso nežino, koks yra jos ūkis! ŠU profesoriaus Vytauto Karvelio dėka atsirado specialioji pedagogika, užaugo, subrendo ir tik vėliau keli ŠU auklėtiniai donoriai išėjo į Vilniaus, Kauno, uostamiesčio universitetus. Tai yra tik ŠU tęsinys.

Mūsų su V. Simulik pataisa Švietimo ir mokslo komitete nebuvo priimta, bet buvo priimta kito Seimo nario Manto Adomėno pataisa, kuri, neįsigilinus, gali atrodyti, kad tiesiogiai koreliuoja su mūsų pataisa.

M. Adomėno pataisoje paslėpta mina interpretacijoms, kai Vilniaus, Kauno universitetai vadinami universitetais, o Šiaulių – mokslo centru. Ar tai gali būti suprantama kaip universiteto sinonimas, ar ne? Žodis „gali būti“ ir reiškia, kad universitetas gali būti ir savarankiškas, ir padalinys. Neaišku, kaip ŠU seksis rinkti studentus, koks bus valstybės požiūris.

Kalbame, kas su ŠU bus ateityje, o ministerija siunčia minas ir užtaisus, kurie jau dabar yra nenaudingi. Nustačius studentų kvotas programoms yra pavojų, kad ŠU gali nesurinkti studentų. O nesurinkus, bus pasakyta: juk sakėm, kad taip ir bus!

Įsivaizduojate, ŠU šiemet skiria tik apie 30 valstybės finansuojamų vietų. Tai absurdas! Specialybėms, kurios visada buvo ŠU pasididžiavimas, neduoda nė vienos vietos! Pavyzdžiui, muzikos pedagogikai nedavė nė vienos valstybės finansuojamos vietos, tarsi tai ir atitiktų jų (ŠMM) taktiką ir strategiją, kad muzikos pedagogus turi rengti Muzikos ir teatro akademija. Nors būtent Šiauliuose profesorius Eduardas Balčytis kelis dešimtmečius kūrė sistemą, paruošė tai, kas dabar vyksta ir surenka pakankamai studentų. Ar tai reikia sugriauti?

Man ne tas pats, ką mes žadėjome prieš Seimo rinkimus dėl regionų politikos ir ką darome po rinkimų.“

Šaltinis: „Šiaulių universitetui – spąstai ar galimybės?“, *Šiaulių apskrities ir miesto laikraštis „Šiaulių kraštas“* (2017-06-30), prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-06-30&rub=1065924810&id=1498749027>“.

Ne mažiau aistrų, palydėtų gausybe straipsnių laikraščiuose, piketais prie Seimo rūmų, žodiniais ir raštiškais įvairių organizacijų, atskirų asmenų įrodinėjimais, kėlė vadinamoji Miškų reforma, kuri po ilgų ginčų, diskusijų, nesutarimų su koalicijos partneriais socialdemokratais, buvo įtvirtinta liepos 4 d. Seimo posėdyje Miško įstatymo Nr. 1-671 2, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 18 ir 19 straipsnių pakeitimu. Reformos esmė – nenormalu, kad įstatymu Lietuvoje yra įteisintos 42 miškų urėdijos,

kurios veikė pagal Valstybės ir savivaldybės įmonių įstatymą. Patvirtinta, kad panaikinus miškų urėdijas, įtvirtinus vienos valstybinių miškų valdymo įmonės modelį, visos funkcijos perduodamos valstybės įmonei „Lietuvos valstybiniai miškai“. Bus centralizuota prekyba mediena, sudaromos sąlygos įgyvendinti vieningą investicijų politiką, efektyviau naudoti turimą miškų ūkio techniką, informacines technologijas. Didžiausia problema ir aibė klausimų kilo dėl to, ar nenukentės darbuotojai, ar jie nepraras darbo vietų regionuose?

Reformos strategai Seimo nariams aiškino, kad atsisakius besidubliuojančių administracinių funkcijų (centralizavus bendrąsias personalo valdymo, buhalterinės apskaitos, viešųjų pirkimų funkcijas), darbą praras apie 400 miško sektoriuje dirbančių darbuotojų, bet ne miško darbininkų. Taip bus sutaupoma kasmet apie vieną milijoną eurų valstybės biudžeto lėšų. Akivaizdu, kad neliks ir 42 urėdų pozicijų, o girininkų, eigulių ši reforma neturėsianti paliesti. Duok, Dieve, tikiu, kad taip ir bus.

Galvodamas apie tai, kad darbą prarasti gali apie 400 darbuotojų, galvoju ir apie tai, kad aukštųjų mokyklų dėstytojai, docentai, profesūra yra mažiausiai Lietuvoje socialiai apsaugota darbuotojų grupė, nes universitetų dėstytojai (priešingai mokytojams) savo darbo vieta garantuoti tik vieną kadenciją (4–5 metus). Tai liudija dabar vykstantys universitetų siaurėjimo procesai, kai į gatvę po pasibaigusios kadencijos išeina šimtai universitetų dėstytojų. Ir nieko – nei piketuoją, nei ieško lobistų, nei užsako televizijos laidų...

Nebūdamas miškų ūkio specialistas, esu linkęs tikėti Vyriausybės argumentais, kodėl reikėjo palaikyti urėdijų reformą:

- ✓ Lietuvos ir užsienio ekspertai sutaria, kad miškininkystės sektorius yra valdomas blogai. Tokias išvadas pateikė Valstybės kontrolė ir Ekonominio bendradarbiavimo ir plėtros organizacija (EBPO);

- ✓ Vyriausybės teikiamos įstatymo pataisos ženkliai pagerins administravimo ir valdymo efektyvumą ir viešuosius pirkimus bei neturės poveikio medienos pardavimams bei ekonominiam valstybinio miškų ūkio reguliavimui;

- ✓ Urėdijos po reformos toliau turės galimybę samdyti rangovus smulkiems kompleksinės miškų ūkio veiklos darbams, vykdys nustatytos apimties prekybą mediena, prekių ir paslaugų pirkimus; taip pat bus sudarytos sąlygos smulkiems perdirbėjams įsigyti medienos, o smulkiam verslui vystyti veiklą regionuose;

- ✓ Įgyvendinant EBPO standartus, bus sumažinta įmonių priklausomybė nuo politikų įtakos ir padidintas įmonių valdymo skaidrumas.

Aš tuo norėčiau tikėti, kaip ir viltis, kad valstybėje neliks tokių urėdijų, kurių vadai šiandien sugeba net koreguoti tarptautinių NATO karinių pratybų, vykstančių Lietuvos miškuose ir pamiškėse, eigą.

P. S. Seimo pirmininkas prof. Viktoras Pranckietis, pats būdamas artimai susijęs su miškais (tą rodo jo genealoginis medis), pritarė urėdijų reformai. Prisimenu, kad pirmininkas prieš pusmetį kritikavo net URĖDO terminą, neva kaip nelietuvišką, svetimybę. Taip, šis žodis yra senasis skolinys, bet, duok, Dieve, kad tik tokios lietuvių kalbos bėdos mus lydėtų. Jeigu išmestume iš vartosenos URĖDA, tai taip pat reiktų atsisakyti senųjų skolinių PEČIUS, BUOKAS, GRYBAS...

Šįkart kalbame ne apie leksiką, o apie miško sektoriaus valdymą, todėl URĖDŲ atsisakome kaip pareigybės, o ne kaip žodžio, kuris mena nuostabią Lietuvos miškų istoriją ir lietuvių santykį su gamta.

SKAITYKIME IR BENDRAUKIME!

PAREIGOS SEIME

- **Seimo komitetuose**
 - Kultūros komiteto narys.
- **Seimo komisijose**
 - Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos pirmininko pavaduotojas;
 - Valstybės istorinės atminties komisijos narys.
- **Seimo frakcijose**
 - Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos narys.
- **Parlamentinėse grupėse**
 - Laikinosios Etninės kultūros grupės pirmininko pavaduotojas;
 - Laikinosios Lukiškių aikštės memorialo grupės pirmininko pavaduotojas;
 - Laikinosios Mykolo Romerio grupės narys;
 - Laikinosios Šiaulių krašto bičiulių grupės narys;
 - Laikinosios grupės „Už šeimą“ narys;
 - Laikinosios grupės „Už tautų Europą“ narys;
 - Tarpparlamentinių ryšių su Armėnijos Respublika grupės narys;
 - Tarpparlamentinių ryšių su Liuksemburgo Didžiąja Hercogyste grupės narys;
 - Tarpparlamentinių ryšių su Lotynų Amerika ir Karibų salomis grupės narys;
 - Tarpparlamentinių ryšių su Nyderlandų Karalyste grupės narys;
 - Tarpparlamentinių ryšių su Šventuoju Sostu grupės narys.

Šaltinis: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=8801&p_k=1&p_a=seimo_narys_responsive&p_asm_id=79154.

SEIMAS

2017 m. birželio 5 d. dalyvavau spaudos konferencijoje „Vietovardžių (išnykusių kaimų vardų) išsaugojimo, įpaminklinimo sprendimai, pasitinkant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį“. Joje pasisakė Etninės kultūros globos tarybos pirmininkas Virginijus Jocys, doc. dr. Filomena Kavoliūtė (Vilniaus universitetas), Pasvalio rajono savivaldybės meras Gintautas Gegužinskas, Pasvalio kraštiečių draugijos pirmininkas prof. dr. Rimantas Kanapėnas. Išsakėme daug spęstinių problemų, dalykų, kuriuos reziumuotų V. Jocio mintis, kad „treti metai mes neišsprendžiame šios

problemos“. Jam antrino F. Kavoliūtė pažymėdama, jog „mes patys esame savo tautos priešai“. Mokslininkės teigimu, laisvoje Lietuvoje dar galioja įstatymų, kurie buvo patvirtinti 1978 metais... Aš asmeniškai aptariau vietovardžius kaip lingvistinį reiškinį, kaip istorinės atminties objektą. Pasidžiaugiau puikiu Pasvalio rajono savivaldybės, besirūpinančios išnykusių kaimų atmintimi, pavyzdžiu, kurį derėtų perimti visai Lietuvai.

Spaudos konferencijos dalyviai. N. Brazausko nuotrauka.

Spaudos konferencijos vaizdo įrašą galite peržiūrėti: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=15259&p_k=1&p_a=media_object_viewer&guid=96D8131A-C481-4CF6-BF54-130B3D972C25.

2017 m. birželio 5 d. dalyvavau konferencijoje „Vietovardžių išsaugojimo, įpaminklinimo sprendimai pasitinkant Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmetį“. Konferencijoje buvo perskaityta šešiolika pranešimų, parodžiusių, kad konferencijos tema yra labai aktuali. Sveikinimo kalboje dėkojau iniciatoriams, išskyriau tarpdisciplininę konferencijos pobūdį, konkrečias problemas ir sprendimų būtinybę. „Ką reikia įpaminklinti? – klausiau dalyvių ir svečių. Į šį klausimą savaip atsakė visi pranešėjai, o aš norėčiau priminti kelias aktualias išvalgas: „Mes triname vietovardžius iš Lietuvos žemėlapiu“ (Virginijus Jocys); „Kaimų vardai yra mūsų krašto identitetas“ (doc. dr. Filomena Kavoliūtė), „Reikia sutvarkyti teisinę bazę, kad būtų įteisinami tik moksliskai ištirti ir

Sveikinu konferencijos dalyvius ir svečius.

N. Brazausko nuotrauka.

patvirtinti vietovardžiai“ (dr. Dalia Kiseliūnaitė); „Laikas keičia žemę“ (Agnė Jasinavičiūtė); „Senosios kapinės juridiniuose dokumentuose nėra fiksuojamos“ (Audronė Vyšniauskienė); „Vietovardžiai yra labai politizuotas reiškinys“ (Seimo narys dr. Egidijus Vareikis). Šios mintys liudija, kad konferencijoje buvo aptartos esminės problemos, priimta rezoliucija, kurioje pasiūlyta oficialiai pripažinti vietovardžius Lietuvos nematerialiąja kultūros paveldo vertybe.

2017 m. birželio 7 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme: Valstybinės kultūros paveldo komisijos įstatymo Nr. IX-2453 pakeitimo įstatymo projekto Nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo Nr. I-733 10 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą; Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir regionų komitetui „Bendrosios skaitmeninės rinkos strategijos įgyvendinimo laikotarpio vidurio peržiūra. Sujungta bendroji skaitmeninė rinka visiems“; Chorų sąjungos kreipimąsi; Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo veiksmų planą; Seimo nutarimo „Dėl pritarimo Lietuvos Respublikos Vyriausybės ir Lietuvos karaimų religinės bendruomenės susitarimui „Dėl pastato Trakuose, Karaimų g. 22, grąžinimo Lietuvos karaimų religinei bendruomenei natūra“ projektą. Atkreipčiau dėmesį į tai, kad „sėkmingai bendrajai skaitmeninei rinkai reikia itin geros infrastruktūros. ES jau telkia maždaug 50 mlrd. Eur viešųjų ir privačiųjų investicijų pramonės skaitmeninimo srityje, tam panaudodama 2016–2020 m. ES mokslinių tyrimų ir inovacijų investicijoms numatytus 5,5 mlrd. Eur. ES taip pat numatė galimybę skaitmeninėje ir plačiajuosčio ryšio srityje panaudoti 21,4 mlrd. Eur iš Europos struktūrinių ir investicijų fondų, kai bus parengtos nacionalinės ir regioninės skaitmeninio augimo ir plačiajuosčio ryšio strategijos, sustiprinančios ryšį tarp politikos ir finansavimo tikslų visais lygmenimis.“

2017 m. birželio 8 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, svarstėme Lietuvos muzikų sąjungos kreipimąsi. Jame išdėstyta pozicija „Dėl Lietuvos kultūros tarybos sudarymo ir tvirtinimo“, pabrėžiant, kad „pagal LKT rinkimų rezultatus matyti, kad tvirtinant LKT personalinę sudėtį buvo akivaizdžiai pažeistas LKTĮ 8 str. 11 dalyje imperatyviai įtvirtintas kultūros ir meno sričių bei teritorijų atstovavimo įvairovės principas, nes naujos sudėties LKT nėra nė vieno muzikos sričiai atstovaujančio asmens“. Posėdyje nutarta teikti pasiūlymus, rekomendacijas konkrečioms pataisoms. Šis klausimas tiesiogiai siejasi ir su etnologijos specialistų priekaištais, kad Kultūros tarybos sudarytuose ekspertų sąrašuose pasigendama etnologijos specialistų, todėl šios srities projektai yra vieni iš mažiausiai finansuojamų.

2017 m. birželio 14 d. Kovo 11-osios Akto salėje dalyvavau iškilmingame minėjime, skirtame Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienoms atminti. Seimo pirmininkas Viktoras

Pranckietis minėjime pagrįstai teigė: „Įsivaizduokite, net pusę amžiaus mums buvo draudžiama apie tai žinoti, kalbėti... Okupantai norėjo mus paversti kurčiais ir aklais, negirdinčiais savo tautos aimanų ir troškimo būti laisviems... Mes, artimieji, netekę savo brangių žmonių, juos vis dar girdime dainuojančius, matome išdidžius, besišypsančius nuotraukose iš Sibiro (kad artimieji Lietuvoje, gink Dieve, neliūdėtų), darbščius ir mokačius mus beatodairiškai mylėti artimą savo, gimtinę vienatinę. Dabar ir visados.“. Minėjime prasmingas kalbas tautai sakė ir Kaišiadorių

Gedulo ir vilties bei Okupacijos ir genocido dienų minėjimas Seime. O. Posaškovo nuotrauka.

vyskupijos generalvikaras monsinjoras Algirdas Jurevičius, Seimo narys Stasys Jakeliūnas, Seimo narė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė, projekto „Misija Sibiras“ vadovas Ignas Rusilas, Mažeikių rajono Židikų Marijos Pečkauskaitės gimnazijos abiturientė Samanta Uikytė. Visas kartas sujungė Dalios Grinkevičiūtės prisiminimai – užrašyti jau klasika tapusioje knygoje „Lietuviai prie Laptevų jūros“ – skaitomi aktorės Tomos Vaškevičiūtės.

2017 m. birželio 15 d. prie Seimo įvyko protesto mitingas prieš vykdomą aukštojo mokslo skurdinimą, neoliberalią socialinę politiką, antidemokratišką aukštojo mokslo reformą. Jį organizavo Lietuvos aukštųjų mokyklų profesinių sąjungų susivienijimas. Mitinge aktyviai dalyvavo Šiaulių universiteto atstovai. Doc. Juozas Pabrėža savo kalboje mitinge išsakė poziciją, kad politikai Seime turi laikytis savo rinkiminių pažadų, kad Šiaulių universitetas turi išlikti kaip Šiaurės Lietuvos mokslo, kultūros centras. Dar kviesdama ŠU bendruomenę į mitingą, profsąjungos pirmininkė Angelė Kavaliauskienė teigė, kad „Vyriausybės sudaryta darbo grupė ir Švietimo, mokslo ministerija veikia sovietinio buldozerio principu. [...] Skanduosime ir vaidinsime, kokia dabar plika aukštojo mokslo sistema“. Mitinge dalyvavusiam žurnalistui Zenonui Ripinskiui išsaciau savo tvirtą nuomonę: „Vyksta diskusijos tarp Seimo Švietimo ir mokslo komiteto ir Švietimo ir mokslo ministerijos. Kol kas nuspręsta duoti savaitę laiko patiems universitetams pareikšti nuomonę, ieškoti būdų ir kelių strateguojant savo ateitį. Akivaizdu, kad ne visiškai sutampa mūsų komiteto ir ŠMM pozicijos. Aš asmeniškai niekur nuo savo pozicijos nenusisukau ir esu už tai, kad Šiaulių universitetas išliktų savarankiškas universitetas Šiaurės Lietuvos regione, o ne kito universiteto padalinys. Dar A. J. Greimas yra pasakęs, kad Lietuva neturi susitelkti tik į didžiuosius du miestus, mokslas ir studijos turi būti ir regionuose. Vienas iš regionų kaip tik ir yra Šiauliai.“.

Mitinge aktyviai dalyvavo ŠU atstovai. Z. Ripinskio nuotrauka.

2017 m. birželio 20 d. išplatinau pranešimą žiniasklaidai: „Seimo narys Stasys Tumėnas kviečia dalyvauti fotografijų konkurse „Bradūno žemė“, skirtame Kazio Bradūno 100-osioms gimimo metinėms paminėti“.

Kaip žinia, Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į tai, kad šiais metais minimos poeto, publicisto, redaktoriaus, kritiko, Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureato Kazio Bradūno 100-osios gimimo metinės, 2017-uosius yra paskelbęs Kazio Bradūno metais. Lietuvos Respublikos Vyriausybė patvirtino Kazio Bradūno 100-ųjų gimimo metinių minėjimo

2017 metais planą, kuriame numatė konkrečias viešinimo ir audiovizualines, edukacines, kultūrinės ir leidybines veiklas. Planas įgyvendinamas, tačiau, mano galva, į kūrybinę veiklą būtina labiau įtraukti jaunąją kartą, sudarant jai galimybes šiuolaikiškai atrasti Kazį Bradūną ir jo kūrybos, kritikos, pasaulėvokos versmes.

Dėl to kviečiu Lietuvos moksleivius, studentus, užsienyje gyvenantį lietuvių jaunimą dalyvauti fotografijų konkurse „Bradūno žemė“, kurį organizuoju kartu su Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešąja biblioteka. Konkurso tikslas – skatinti Lietuvos mokinių ir studentų kūrybingumą, meninę saviraišką, siekį aktualizuoti Kazio Bradūno kūrybinį palikimą, gimtojo krašto grožį, tėvynės gamtinį, istorinį, kultūrinį, tautinį paveldą.

Konkursui pateiktose nuotraukose reikėtų stengtis atspindėti konkurso temą „Bradūno žemė“, t. y. užfiksuoti Lietuvą (gamtą, kraštovaizdį, istorines vietas, atminties vietas, piliakalnius, pilkapius, girias, laukus, namus, sodybas, kryžius ir t. t.). Nuotraukose turi atsispindėti Bradūno žemės dvasia, mokinio/studento santykis su „bradūniškos“ Lietuvos vaizdiniu, sukurtu jo kūryboje.

Konkurso nuostatus rasite šio naujienlaiškio 22-24 puslapiuose, taip pat galite susipažinti mano ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos socialinių tinklų paskyrose. Konkurso terminas yra 2017 m. liepos 1 – spalio 1 d., nugalėtojai bus skelbiami lapkričio 18 dieną.

Kūrybiškai paminėkime iškilus Tautos sūnaus Kazio Bradūno metus ir supraskime, kodėl jis parašė: „Mes dantimis įsikandę laikomės Tėvų Žemės“.

2017 m. birželio 21 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kuriame svarstėme: Autorių teisių ir gretutinių teisių įstatymo Nr. VIII-1185 15 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą; Kultūros srities finansavimo 2018 m. bei „pokyčių krepšelio“ sąvokos išaiškinimo klausimą (komiteto nariams ir Kultūros ministrei buvo patikinta, kad niekas nesirengia kultūrai kitais metais mažinti finansavimo beveik 18 milijonu eurų, kad tai tebuvo tik skaičiavimai, nepagrįsti jokiais metodikomis ir skaičiais); Kulinarinio paveldo muziejaus patalpų problemą; Linkuvos karmelitų vienuolyno išsaugojimo situaciją; aptarėme Migracijos komisijos raštą („Dėl Nevyriausybinių organizacijų, padedančių stiprinti Lietuvos valstybės gynybinius pajėgumus, koordinacinės tarybos kreipimosi“).

Išskirčiau motyvuotą Kultūros paveldo departamento nuostatą, kad „[...] būtinas Vienuolyno namo valdytojo – Linkuvos Švč. M. Marijos Škaplierinės parapijos ir Šiaulių vyskupijos kurijos bei Pakruojo rajono savivaldybės bendradarbiavimas, siekiant išsaugoti šį unikalų kultūros paveldo objektą – Vienuolyno namą, nes tik geranoriškai bendradarbiaujant bus pasiektas bendras sutarimas dėl Vienuolyno namo panaudojimo galimybių bei finansinės paramos gavimo iš biudžeto lėšų“. Būtina rasti judėjimo pirmyn raktą. Apie tai kalbėjau Šiaulių apskrities ir miesto laikraščio „Šiaulių kraštas“ komentare, pastebėdamas:

„Man ši problema skaudi ne tik kaip Seimo nariui, bet ir kaip buvusiam linkuviui, užaugusiam greta bažnyčios šventoriaus.

Posėdžio metu išsakiau savo nuomonę, kad norint išsaugoti vienuolyną, būtina, kad kalbėtų ir susikalbėtų Šiaulių vyskupijos kurija, kuri teisiškai yra šio istorinio komplekso savininkė, ir Pakruojo rajono savivaldybė.

Posėdžio metu diskusijoje dalyvavę Vyskupijos atstovai išsakė poziciją, kad nėra lengva išspręsti problemą dėl lėšų stokos, to negali padaryti ir Linkuvos parapijos klebonas, kuriam pakanka rūpesčių ir su bažnyčios priežiūra.

Pakruojo savivaldybės atstovė Birutė Vanagienė išsakė pagrindinę problemą, kad Vyskupija galėtų ilgesniam laikui sudaryti sutartį su Savivaldybe, tada būtų realesnė pagalba iš rajono administracijos. Tokia geranoriška sutartis ir bendradarbiavimas – būtina sąlyga, jei pastato šeimininkai norėtų pretenduoti į tikslines VIP (Valstybės investicijų programos lėšas). Tai akcentavo ir susitikime dalyvavę Kultūros viceministras, kancleris.

Regis, tai buvo išgirsta ir reikalai pakrypo galimai 25 metų nuomai. Mano nuomone, reikėtų kalbėtis ir su vienuoliais karmelitais, nes mano žiniomis, du karmelitai šiuo metu yra apsistoję Šiauliuose. Prisimenu, kai prieš keliolika metų jie viešėjo Lietuvoje, buvo iškėlę minčių, kad prie vienuolyno atkūrimo ir veiklos jie prisidėtų.

Aišku, kad šiandien būtų nelengva juos įtikinti tai daryti dėl labai apgailėtinos pastatų būklės, bet bandyti kalbėti – būtina. Priminiau susitikimo iniciatoriams, kad Linkuvos parapijos žmonės pasirašę per 900 parašų, kuriais išsakytas jų rūpestis gelbėti vienuolyną, nukeliavo ne tuo adresu. Būtų buvę daug tikslingiau parašus įteikti Kultūros ministrei arba Seimo Kultūros komitetui. Dabar pasirašiusiųjų sąrašai nugulė pastato šeiminkų stalčiuose.

Komiteto pirmininkas Ramūnas Karbauskis pasiūlė Pakruojo rajono savivaldybei ir Vyskupijos kurijai tartis iki 2017 metų liepos 11 dienos, o jei Seimo Kultūros komitetas iki tada negaus patvirtinimo apie bendrą sprendimą, siekiant išsaugoti Linkuvos karmelitų vienuolyno pastatą, kreiptis komiteto vardu į Apaštališkąjį nuncijų – arkivyskupą Lietuvoje Pedro Lopez Kvintana dėl susitikimo ir šio klausimo sprendimo. Tikiuosi, kad reikalai pajudės ir iki Škaplierinės atlaidų Linkuvoje bus rastas judėjimo pirmyn raktas.“

Šaltinis: „Unikalūs vienuolyno likimas – ant svarstyklių“, mano komentaras „Būtina rasti judėjimo pirmyn raktą“, *Šiaulių apskrities ir miesto laikraštis „Šiaulių kraštas“* (2017-06-30), prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-06-30&rub=1065924812&id=1498749061>.

2017 m. birželio 21 d. dalyvavau pirmame Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame buvo patvirtinta darbotvarkė, vyko komisijos pirmininko ir jo pavaduotojo rinkimai. Komisijos pirmininku, vadovaujantis Seimo statuto 46 straipsnio 1 dalimi, išrinktas Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos atstovas prof. Arūnas Gumuliauskas. Pavaduotoju – Liberalų sąjūdžio frakcijos atstovas Ričardas Juška. Kaip žinia, Valstybės istorinės atminties komisija yra sudaryta Seimo nutarimu 2017 m. birželio 20 d. Komisijoje dirba 11 Seimo narių. Jau pirmasis posėdis parodė, kad komiteto laukia nelengvas darbas spręsti įsisenėjusias problemas.

2017 m. birželio 27 d. dalyvavau Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programos įgyvendinimo koordinavimo komisijos posėdyje. Jame Vyriausybės kanceliarijos Komunikacijos departamento Valstybės atkūrimo šimtmečio programos koordinatore Neringa Vaisbrodė pristatė 2017 m. balandžio 19 d. nutarimo Nr. 298 „Dėl Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programos patvirtinimo“ pakeitimo projektą, Valstybės atkūrimo šimtmečio minėjimo programos įgyvendinimą: esamą situaciją, artimiausius renginius, finansavimą. Džiugu, kad į programą pagaliau įtraukti ir užsienio lietuviai, pažymint, kad esminis tikslas yra „sutelkti Lietuvos žmones ir užsienyje gyvenančius lietuvius švęsti atkurtos Lietuvos gimtadienį, skatinti didžiulius savo šalimi, būti svarbiais ir aktyviais savo šalies gyvenimo dalyviais“. Kita vertus, sužinojome negerą naujieną, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė rengiasi naikinti Užsienio reikalų koordinacinę tarybą, veikiančią prie LR Vyriausybės. Apie šią aktualią problemą ir skirtingus argumentus siūlau paskaityti „Lietuvos žinių“ (2017-07-08) publikacijoje „Išseivijos nerimo balso Vyriausybė negirdi“, prieiga per internetą: <http://lzinios.lt/lzinios/Lietuva/iseivijos-nerimo-balso-vyriausybe-negirdi/246832>.

2017 m. birželio 28 d. dalyvavau bendrame Kultūros, Švietimo ir mokslo bei Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetų posėdyje. Nagrinėjome itin aktualų priešiškos propagandos keliamų grėsmių nacionaliniam saugumui klausimą. Kalbėta apie priešišku Lietuvai valstybių „švelniąsias“ galias, kuriamus nepalankius mūsų šaliai stereotipus, saugumo garantijų būtinumą kintančiame geopolitiniame kontekste; tarptautinio terorizmo ir pabėgėlių-migrantų keliamus iššūkius; kibernetines grėsmes. Posėdžio metu pasisakė kelių ministerijų vadovai, pabrėžę patriotinio auklėjimo svarbą, būtinumą formuoti naują požiūrį į krašto apsaugą.

2017 m. birželio 28 d. dalyvavau Kultūros komiteto posėdyje, kuriame nagrinėjome: Visuomenės informavimo įstatymo Nr. I-1418 2, 31, 33, 341, 47, 48 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą; Seimo nutarimo „Dėl istorinio Tautos namų sklypo ir Nacionalinių kultūros rūmų – Tautos namų“ projektą; AGATA ir LKTA kreipimąsi; VšĮ „Lietuvos tautinių mažumų folkloro ir etnografijos centro“ klausimą; Lietuvos kulinarinio paveldo muziejaus lankymo situaciją. Verta pažymėti, kad minėto Seimo nutarimo projekte pagrįstai teigiama, jog Seimas turėtų „pasiūlyti Lietuvos Respublikos Vyriausybei parengti juridines ir finansines prielaidas perimti pastatą: adresu Vilnius, V. Mykoliaičio Putino g. 5, valstybės nuosavybės ir numatyti Lietuvos sostinėje esančią Pamėnkalnio (Tauro kalno) teritoriją Tautos namų – Nacionalinių kultūros rūmų statybai“.

2017 m. birželio 28 d. dalyvavau Valstybės istorinės atminties komisijos posėdyje. Jame aptarėme: Valstybės Nepriklausomybės stipendijos klausimą; Valstybės istorinės atminties komisijos veiklos kryptis; Seimo rezoliucijos „Dėl 1941 m. birželio 23-osios sukilimo įvertinimo“ projektą. Posėdyje nutarta tęsti Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimą, pritarė, kad peržiūrėjus Valstybės Nepriklausomybės stipendijos skyrimo nuostatus ir sudarius skyrimo komisiją, stipendiją būtų galima skirti jau 2018 metais. Tai būtų simboliška, nes pirmoji Valstybės Nepriklausomybės stipendija buvo įteikta minint Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo 20-metį. Priminsiu, kad Valstybės Nepriklausomybės stipendijos laureatai yra: dr. Vilma Bukaitė (2010), dr. Kęstutis Bartkevičius (2011), dr. Artūras Svarauskas (2012), dr. Giedrė Milerytė (2013), dr. Laima Bucevičiūtė (2014).

2017 m. liepos 3 d. dalyvavau Pasaulio Lietuvių Bendruomenės (toliau – PLB)

*Suvažiavimo dalyviai ir svečiai.
„Globali Lietuva“ svetainės nuotrauka.*

organizuotame Kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavime, vykusiame Bistrampolio dvare, Panevėžio rajone. Pasaulyje veikia 44 lietuvių bendruomenės, o jų problemos, iniciatyvos ir rūpesčiai tapo suvažiavimo diskusijų ašimi. Sveikindamas dalyvius pasidžiaugiau jaunimo aktyvumu, kėliau emigracijos problemą, pastebėdamas, kad „kuo daugiau lietuvių išvyksta, tuo daugiau jų grįžta pažaisti krepšinio“.

Į suvažiavimą vadovai atvyksta aptarti problemų, padiskutuoti, pasitarti, sulaukti informacijos iš Lietuvos valdžios institucijų. Liūdna, kad tautiečiai dažnai sulaukia negeros informacijos. Ir šįkart jie išgirdo, kad LVŽS deleguoti valdžios atstovai žada naikinti Užsienio reikalų koordinacinę komisiją prie LR Vyriausybės, kuriai nereikia nei valstybės lėšų, nei kitų šnaudų – tik dėmesio ir noro būti išklausytiems ir išgirstiems. Man, Lietuvos Respublikos Seimo ir Pasaulio lietuvių bendruomenės komisijos nariui, labai nemalonu buvo klausytis klausimų, ar tai LVŽS vadovybės sprendimas?

Džiaugiuosi, kad suvažiavimai organizuojami ir Lietuvos regionuose, nes tai dviguba nauda: užsienio lietuviai pamato realią Lietuvą, o visuomenė turi galimybę išgirsti apie Pasaulio Lietuvių Bendruomenę, kurios indėlis į Lietuvos valstybės šimtmečio aruodą yra nepakankamai suvoktas ir įvertintas pačioje Lietuvoje. Tikiu, kad tam ateis laikas, o dabar mums visiems būtina atsakyti į klausimą, kurį suvažiavime uždavė PLB pirmininkė Dalia Henke: „Ar Lietuvai reikia Lietuvos piliečių?“.

2017 m. liepos 5 d. būtų sukakę 90 metų Liūnei Sutemai (tikr. Zinaidai Nagytei-Katiliškienei), poetei, emigravusiai į istorinės savimonės, vidinio subjektyvumo ir vienatvės pasaulį. Jis egzistenciškai skleidžiasi septyniuose jos poezijos rinkiniuose: „Tebūnie tarytum pasakoj“ (1955), „Nebėra nieko svetimo“ (1962), „Bevardė šalis“ (1966), „Badmetis“ (1972), „Vendeta“ (1981), „Graffiti“ (1993), „Tebūnie“ (2006). Simboliška, kad Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatės kūrybos rinktinė buvo pavadinta „Sugrįžau“ (2009). Ir šiandien verta pamėginti suvokti itin savitą poetinį mąstymą ir meninės kalbos struktūravimą, kurį visada lydės Broniaus Vaškelių pastaba, kad Sutama atėjo į poeziją viena. Tokį jos sprendimą galbūt paaikšintų Arvydo Reneckio įrašyti Liūnės Sutomos žodžiai, kuriuos kviečiu išklaudyti ir apmąstyti: <https://vimeo.com/224396184>.

2017 m. liepos 11 d. pasibaigė pratęsta Seimo pavasario sesija. Jos darbai, rūpesčiai, esminės valstybės problemos, valdančiosios koalicijos pasiekimai, mano galva, gerai atsispindi Seimo Informacijos ir komunikacijos departamento Spaudos biuro vyriausiojo specialisto Rimo Rudaičio parengtame 2017 m. liepos 13 d. pranešime žiniasklaidai „Seimas įgyvendino pagrindinius pavasario sesijos darbus“.

„Seimas II eilinėje (pavasario) sesijoje surengė 62 plenarinius posėdžius, kuriuose priėmė daugiau kaip 420 teisės aktų. Tarp itin svarbių sesijos darbų – nuo liepos 1 d. įsigaliojusio naujojo Darbo kodekso pakeitimai, miškų urėdijų reforma, universitetų pertvarka, alkoholio vartojimą mažinsiančios pataisos, sustiprintas vaikų saugumas šeimose ir paspartinti vaikų globos ir įvaikinimo procesai.

Pavasario sesijoje Seimas dėmesio skyrė viešojo sektoriaus efektyvumui ir skaidrumui didinti, socialinės apsaugos ir sveikatos, švietimo, kultūros ir mokslo, nacionalinio saugumo ir krašto gynybos sričių klausimams, taip pat svarstyta nemažai teisėtvarkos, energetikos, ekonomikos, finansų ir kitų sričių aktualių projektų.

Sesijoje tarp pagrindinių Seimo darbų – viešojo sektoriaus efektyvumo ir skaidrumo didinimas. Seimas nusprendė pritarti miškų urėdijų reformai ir įstatyme atsisakė konkretaus miškų urėdijų skaičiaus nustatymo. Tokiu būdu Vyriausybė galės pati spręsti, kaip bus valdomi valstybiniai miškai.

Seimas taip pat leido pradėti valstybinės reikšmės kelius prižiūrinčių valstybės įmonių pertvarką, kuria siekiama sujungti 11 įmonių. Tai užtikrins efektyvią valstybės kelių tinklo priežiūrą, sutaupys šalies biudžeto lėšas. Priimtose Geležinkelių transporto kodekso pataisos leis reorganizuoti Valstybinę geležinkelio inspekciją prie Susisiekimo ministerijos, ją prijungiant prie Valstybinės kelių transporto inspekcijos.

Seimas sesijoje svarstė klausimus dėl valstybės įstaigų ir įmonių vadovų rotacijos įvedimo. Priimtais sprendimais nutarta įvesti 5 metų kadencijas valstybės ir savivaldybių valdomų įmonių vadovams bei valstybės ar savivaldybės kontroliuojamų bendrovių ir jos dukterinių bendrovių vadovams, nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų vadovų priėmimo į pareigas tvarka ir įvesta 4 metų kadencija biudžetinių įstaigų vadovams.

Pakeistas Lobistinės veiklos įstatymas leis užtikrinti lobistinės veiklos viešumą ir skaidrumą, užkirsti kelią neteisėtai lobistinei veiklai.

Priimtomis Labdaros ir paramos įstatymo pataisomis nuo 2018 m. paramos gavėjams įtvirtintos sankcijos už nustatytų pareigų nevykdymą. Paramos fondai negalės skleisti politinės reklamos ir privalės viešai skelbti paramos teikėjus. Siekiant skaidrumo Seimas įpareigojo daugiau asmenų deklaruoti privačius interesus.

Sesijoje Seimas didelį dėmesį skyrė socialinei apsaugai. Tarp svarbiausių sprendimų – priimti nuo liepos 1 d. įsigaliojusio naujojo Darbo kodekso pakeitimai, parengti pagal Trišalėje taryboje pasiektus bendrus sutarimus. Priimtomis Nedarbo socialinio draudimo įstatymo pataisomis

užtikrinama didesnė bedarbių apsauga netekus darbo, nuspręsta padidinti apdraustųjų, turinčių teisę gauti nedarbo draudimo išmokas, skaičių ir pailginti šios išmokos mokėjimo trukmę. Pakeistas Užimtumo įstatymas užtikrins efektyvesnę bedarbių integraciją į darbo rinką.

Seimas pritarė siūlymui nuo kitų metų ligos išmokas skirti ir sergančius anūkus prižiūrintiems seneliams, tikslino motinystės socialinio draudimo išmokų reglamentavimą, suteikė teisę gauti pirmojo laipsnio valstybinę pensiją parolimpinių ir kurčiųjų žaidynių čempionams, nusprendė nepasiturintiems gyventojams, nustojus galioti PVM lengvatai šildymui, kompensuoti didesnę būsto šildymo išlaidų dalį, taip pat nustatė lengvatinį „Sodros“ įmokų skaičiavimą pagal autorines sutartis ir iš sporto ar atlikėjo veiklos gaunamoms pajamoms.

Tarp prioritetinių klausimų – vaiko teisių apsauga. Seimas priėmė Civilinio kodekso pataisas, leisiančias užtikrinti vaikų saugumą šeimose ir paspartinti vaikų globos ir įvaikinimo procesus. Įteisinta nauja vaikų globos forma (alternatyvi globai institucijoje) – jų priežiūra globos centre. Seimas įvedė prievolę visas nukentėjusių ar liudijančių mažamečių ir nustatytais atvejais nepilnamečių apklausas vykdyti pasitelkus profesionalų psichologą ir tik specialiose patalpose.

Parlamentas dar prieš pavasario sesiją įteisino draudimą taikyti visų formų smurtą prieš vaiką, įskaitant fizines bausmes, taip pat įvirtino švietimo, smurto prieš vaikus prevencijos priemonių taikymą, skatinant pozityvius vaikų auklėjimo būdus.

Seimas įgyvendino pagrindinį sveikatos apsaugos srities prioritetą – priėmė Alkoholio kontrolės įstatymo pataisas, kuriomis siekiama sumažinti alkoholio vartojimą ir prieinamumą. Tarp svarbiausių nuo 2018-ųjų arba nuo 2020-ųjų įsigaliosiančių pokyčių – leisti alkoholį įsigyti asmenims nuo 20 metų, sutrumpintas alkoholio prekybos laikas, masiniuose renginiuose ir mugėse bus galima prekyba tik silpnaisiais alkoholiniais gėrimais, uždrausta alkoholio reklama ir prekyba alkoholiniais gėrimais paplūdimiuose, paviljonuose.

Seimo priimtas sprendimas kompensuojamųjų vaistinių preparatų kainyną sudaryti kiekvieną metų ketvirtį leis sumažinti vaistinių preparatų kainas ir užtikrins geresnį kompensuojamųjų vaistinių preparatų prieinamumą pacientams. Be to, parlamentas leido vykdyti kontrolinius pirkimus vaistinėse nepranešus iš anksto. Priimtomis Sveikatos draudimo įstatymo pataisomis nutarta praplėsti draudžiamųjų privalomuoju sveikatos draudimu kategorijas ir į jas įtraukti papildomas grupes.

Pavasario sesijoje Seimas didino švietimo, kultūros ir mokslo kokybę bei efektyvumą. Parlamentas patvirtino valstybinių universitetų optimizavimo planą. Vilniuje ir Kaune galės būti po vieną klasikinį, plačios aprėpties tyrimų universitetą. Šiuose miestuose taip pat galės veikti profilinei technologijos, sveikatos mokslų ir menų universitetai. Klaipėdoje ir Šiauliuose siūloma išlaikyti regionų poreikius atitinkančius ir savo išskirtinumu pasižyminčius universitetinio mokslo centrus, kurie galėtų būti kitų universitetų padaliniai.

Švietimo įstaigų vadovai bus skiriami 5 metams, jų kadencijų skaičius nebus ribojamas. Pagal Seimo priimtas pataisas jie privalės būti nepriekaištingos reputacijos ir kasmet teikti veiklos ataskaitas, jas vertins mokyklos taryba. Taip pat pritarta siūlymui įteisinti galimybę atleisti teatrų ar koncertinių įstaigų vadovus bei apriboti jų kadencijų skaičių.

Seimas patvirtino Bendrojo ugdymo mokyklos kaitos gaires, kuriomis siekiama nustatyti Lietuvos bendrojo ugdymo sisteminių pokyčių sritis ir strateginius uždavinius.

Ekonomikos srityje Seimo priimtomis Investicijų įstatymo pataisomis praplėstos sritys, kuriose valstybė, siekdama skatinti investicijas, gali skirti lėšų finansinėms priemonėms įgyvendinti. Seimas taip pat patikslino užsienio šalių specialistų atvežimo į Lietuvą reglamentavimą.

Pakeistas Planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo įstatymas leis priimti greitesnius sprendimus, prisidės prie proceso ir sprendimų priėmimo skaidrumo.

Seimas patobulino viešųjų pirkimų sistemą. Viešųjų pirkimų įstatymų pakeitimais įgyvendinamos dvi naujos klasikinio ir komunalinio sektoriaus pirkimų direktyvos, kurių nuostatos turi būti perkeltos į nacionalinę teisę. Pakeistu Koncesijų įstatymu siekiama užtikrinti efektyvų ir skaidrų koncesijų suteikimą Lietuvoje.

Seimas priėmė naujos redakcijos Architektūros įstatymą, reglamentuodamas architektūros srities visuomeninius santykius, siekiant išsaugoti sukurtą ar kurti tinkamos kokybės, viešuosius interesus atspindinčią, išliekamąją vertę turinčią aplinką.

Pavasario sesijoje Seimas toliau aktyviai svarstė energetikos srities klausimus. Parlamentas sukūrė apsaugos nuo nesaugių elektrinių tiekiamos elektros energijos patekimo į Lietuvą teisinį reglamentavimą, taip pat įstatymu pripažino Astravo branduolinę elektrinę keliančia grėsmę Lietuvos nacionaliniam saugumui.

Seimas priėmė Elektros energetikos įstatymo pataisas dėl kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektavimo bei įrengimo tvarkos, Gamtinių dujų įstatyme patikslino reikalavimus projektuotojams bei rangovams, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo pakeitimais pagerino sąlygas patiems elektros energiją pasigaminantiems vartotojams ir paskatino mažosios energetikos plėtrą.

Seimas įtvirtino naują daugiabučių namų atnaujinimo modelį, kuriuo nustatė ilgalaikės valstybės paramos teikimo sąlygas ir būdus, skatinsiančius daugiabučių namų butų ir kitų patalpų savininkus rengti ir įgyvendinti atnaujinimo projektus.

Siekdamas užtikrinti saugią valstybę Seimas priėmė svarbius sprendimus krašto apsaugos srityje. Patvirtinta principinė 2018 m. ir planuojama kariuomenės struktūra, ribiniai karių ir statutinių valstybės tarnautojų skaičiai 2018 ir 2023 metais.

Seimas nustatė didesnę karių išleidimo į atsargą amžių, sureguliuo aukštesnio karinio laipsnio suteikimo sąlygas, nustatė vienodas aukštesnio karinio laipsnio suteikimo sąlygas visiems kariniams specialistams. Be to, priimtos pataisos, leisiančios centralizuoti krašto apsaugos sistemos įsigijimus, įtvirtintas teisinis pagrindas leisti į Ukrainą siųsti Lietuvos karius mokymo tikslais, t. y. dalyvauti karinėje mokymo operacijoje.

Seimas priėmė Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatymo pakeitimus, kuriais siekiama sudaryti teises prielaidas efektyviau taikyti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos priemones, formuoti nepakantumą ir nepalankią erdvę pinigų plovimo ir teroristų finansavimo atsiradimo aplinkybėms.

Teisėsaugos ir teisėtvarkos srityje Seimas priėmė Teismų įstatymo pataisas, didinančias teismų atvirumą, taip pat panaikino privataus kaltinimo institutą ir nukentėję asmenys dėl tam tikrų veikų turės kreiptis ne į teismą, o į policiją ar prokuratūrą.

Priimtomis Administracinių nusižengimų kodekso pataisomis nustatyta administracinė atsakomybė už bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių pažeidimus, sugriežtinta atsakomybė už genetiškai modifikuotų organizmų ar produktų naudojimą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų pažeidimus.

Seimas reglamentavo grupės skundo institutą, suteikė STT teisę tiesiogiai iš bankų gauti informaciją apie juridinių asmenų finansines operacijas, leido asmens ir turto apsaugos paslaugas teikti ir fiziniams asmenims, pritarė siūlymui valstybiniais miškų pareigūnams palikti teisę nešioti šaunamąjį ginklą, uždraudė diskriminuoti dėl amžiaus, neįgalumo ir pilietybės, nusprendė nuo gruodžio 1 d. baudų nesumokėjusiam asmeniui neišduoti ir nekeisti vairuotojo pažymėjimo.

Seimas nusprendė kreiptis į Konstitucinį Teismą išaiškinimo, ar įstatymu galima įtvirtinti teisę turėti dvigubą pilietybę po Nepriklausomybės atkūrimo į Europos Sąjungos ir NATO šalis išvykusiems Lietuvos piliečiams.

Tarp kitų sričių priimtų aktualių sprendimų – ratifikuoti susitarimai ir konvencijos, svarstytos ir tvirtintos teismų teisėjų kandidatūros, patvirtinta nauja Vyriausiosios rinkimų komisijos sudėtis bei nauji Lietuvos radijo ir televizijos komisijos nariai, suteiktas valstybės pripažinimas Lietuvos naujajai apaštalu bažnyčiai.

Pavasario sesijoje Seimas priėmė nemažai rezoliucijų įvairiais klausimais, kaip antai Seimas paragino ES formuoti ambicingą Rytų partnerystės politikos viziją, pasmerkė tebevykdomą Krymo okupaciją ir aneksiją, paragino kaimynines valstybes neįsileisti nesaugių branduolinių elektrinių vystytojų tiekiamos elektros, pabrėžė, kad tiesioginių išmokų sistema turėtų užtikrinti vienodas ir sąžiningas konkurencines sąlygas visiems ES žemdirbiams ir kt.

Seimas paskelbė 2018-uosius Lietuvos Globėjos, Trakų Dievo Motinos, paveiklo karūnavimo 300-ųjų metų minėjimo metais, pakvietė minėti Tado Kosciuškos metus Lietuvoje ir pasaulyje.

Sesijos metu Seimas surengė diskusiją dėl migracijos ir demografinės politikos, po kurios pavedė Vyriausybei parengti 2018–2027 metų Lietuvos demografinės, migracijos ir integracijos politikos strategijos, Lietuvos piliečių grįžimo į tėvynę skatinimo programos ir gimstamumo skatinimo programos projektus.“

Šaltinis: http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=119&p_k=1&p_t=175304&data_nuo=2017-07-13&data_iki=2017-07-13.

ŠIAULIŲ MIESTAS

2017 m. birželio 3 d. dalyvavau Šiaulių rankinio komandos „Tauras“ 50-ies metų jubiliejaus šventėje. Buvo malonu prisiminti legendinės komandos kelią, žaidėjus ir trenerius, įteikti Seimo padėkas Arūnui Grabauskui, Birutei Buivydienei, Iljai Arnautovui, Stasiui Vasiliauskui. Buvo sužaistas šventinis rankinio mačas, vėliau įvyko šiltas prisiminimų vakaras, pagerbti veteranai, prisiminta Skaudvilės rankinio mokykla, Valuckų, Mažučių šeimų dinastija. Išgirdau ir nemalonų faktą, kad renginį pagerbusiam iš Vokietijos atvykusiam rankinio pasaulio čempionui, buvusiam šiauliečiui, vienam geriausių Lietuvos rankinio žaidėjui Raimundui Valuckui, kaip ir krepšininkui Ž. Ilgauskui, atimta Lietuvos pilietybė. Tai dar vienas pavyzdys, kaip „gerbiame“ savo čempionus. Neabejoju, kad rankinis Lietuvoje atgaus anksčiau turėtas stiprias pozicijas. Gal aukšto lygio rankinis sugrįš ir į sporto krizę išgyvenančius Šiaulius?

*Sveikinu Šiaulių rankiniui nusipelnčius žmones.
D. Mockevičienės nuotrauka.*

2017 m. birželio 4 d. dalyvavau gražiam Šiaulių „Bočių“ renginyje „Tėvų kalba“, skirtame Tėvo dienai ir Lietuvių kalbos kultūros metams paminėti. Pasveikinau kūrybinguosius ir energinguosius Šiaulių senjorus. Šiauliečius pagerbė ir didelis būrys „Bočių“ draugų iš visos Lietuvos: Klaipėdos, Utenos, Akmenės. Džiaugiuosi, kad šiai organizacijai vadovauja šviesi asmenybė – Benas Jokubauskas, kuriam 80-mečio proga įteikiau LRS Padėkos raštą.

*Šiaulių „Bočiai“ rodo pavyzdį ir jaunimui.
S. Tumėno asmeninio archyvo nuotrauka.*

*Nuoširdžiai pasveikinome E. J. Laugalį.
Šiaulių miesto savivaldybės svetainės nuotrauka.*

2017 m. birželio 5 d. pagerbiau Edmondą Juozą Laugalį, ilgametį bendrovės „Šiaulių gatvių apšvietimas“ direktorių. Buvusį vadovą sveikino kolegos, Šiaulių miesto meras Artūras Visockas, Savivaldybės administracijos direktorius Antanas Bartulis, Šiaulių AVPK Kelių policijos tarnybos viršininkas Robertas Radavičius. Įteikiau Seimo padėką ir palinkėjau sveikatos, o bendradarbiams, svečiams E. J. Laugalį pristačiau kaip ištikimybės, lojalumo savo darbovietei pavyzdį. Priminsiu, kad darbo veteranas minėtą įstaigą įkūrė prieš tris dešimtis metų, ją puoselėjo, tobulino, rūpinosi Šiaulių apšvietimu, net 19 metų neatostogavo, nes jo darbovietė buvo jo namai. Tikiuosi, kad naujasis kolektyvo vadovas Tomas Petreikis, išėjęs E. J. Laugalio pamokų kursą, tinkamai pratęs buvusio vadovo tradicijas.

2017 m. birželio 19 d. dalyvavau iškilmingame Šiaulių vyskupijos 20 metų jubiliejaus minėjime Šiaulių Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedroje. Padėkos šv. Mišiose kardinolas Audrys Juozas Bačkis teigė: „Tebūna šios šv. Mišios padėkos Dievui išraiška kartu padėkos malda Marijai, nes vyskupija patikėta Jos globai“. Pirmajam Šiaulių vyskupui Eugenijui Bartuliui gražiausius padėkos žodžius sakė tikintieji, Šiaulių miesto ir rajono merai, Seimo pirmininko pirmoji pavaduotoja Rima Baškienė. Iš tiesų Šiauliai ir šiauliečiai didžiuojasi savo visada besišypsančiu ir išmintimi besidalinančiu vyskupu!

*Šiaulių vyskupijos 20-mečio šventėje.
L. Nekrašo nuotrauka.*

*Diskutuojame dėl Šiaulių universiteto ateities.
S. Tumėno asmeninio archyvo nuotrauka.*

2017 m. birželio 19 d. susitikau su Šiaulių universiteto vadovybe Šiaulių universitete. Šio susitikimo tema buvo „Šiaulių universitetas Lietuvos universitetų konsolidacijos procese“. Aptarėme Šiaulių universiteto situaciją, jo vietą optimizuotame universitetų tinkle, diskutavome.

2017 m. liepos 6 d. dalyvavau šventiniuose renginiuose Šiauliuose. Išpūdinga liepos 6-oji diena Šiauliuose buvo ne tik kupina Valstybės dienai skirtų renginių. Vakare, sugiedojus Lietuvos himną, prasidėjo baigiamasis tarptautinio „Saulės žiedo“ festivalio-konkurso koncertas, kuriame Didysis prizas buvo įteiktas kolektyvui „Grupo Etnográfico de Areosa“ iš Portugalijos. Specialūs

prizai buvo įteikti šiems šauniems kolektyvams: ansamblui „Cherkaschanka“ iš Ukrainos atiteko komisijos pirmininkės doc. Zitos Kelmickaitės apdovanojimas už stilizuoto folkloro populiarinimą; liaudies šokių ansamblis „Venzelya“ iš Rusijos, Penzos, laimėjo žiūrovų simpatijų prizą; ansamblui „Golden Bridge“ iš Turkijos atiteko prizas už tradicijų puoselėjimą. Kaip žinia, šiais metais festivalyje varžėsi kolektyvai iš 12 šalių: Brazilijos, JAV, Lenkijos, Suomijos, Latvijos, Portugalijos, Ukrainos, Turkijos, Rusijos, Indijos, Slovakijos, Lietuvos.

Lietuvos Respublikos Seimo dovanas įteikiau žmonėms, kurie daug prisidėjo rengdami festivalį – vadybininkui Zenonui Ripinskiui ir Šiaulių spaustuvės dizaineriui Vigitai Juodvalkienei. Šis festivalis-konkursas garsina ne tik Šiaulius, bet ir Lietuvą, dėl to nusipelno žymiai didesnio valstybės dėmesio ir paramos. O Šiauliams jis, deja, skaudžiai primena, kad miestas be šiuolaikinės koncertų salės nėra XXI a. miestas.

Sveikinu Tarptautinio folkloro konkurso-festivalio „Saulės žiedas“ laimėtojus. V. Lebedžio nuotrauka.

RINKĖJAI

Vykdydamas Seimo nario pareigas ir tesėdamas duotus pažadus, priimu rinkėjus pirmadieniais nuo 10 val. iki 12 val. Seimo nario biure Šiauliuose, Aušros al. 15, I aukšte. Išankstinė registracija: mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt arba mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt. Mano padėjėjai Jus užregistruos, o aš galėsiu Jus priimti ir išklausti.

Jeigu pageidaujate kreiptis į mane asmeniškai, tai galite padaryti: tel. (8 5) 239 6615 (mano kabinetas Vilniuje), mob. 8 668 42 143, el. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt.

Ir birželio-liepos mėnesių patirtis patvirtina, kad itin dažnai gyventojų problemų adresatas yra miesto savivaldybė, jai priklausančios įstaigos. Man tenka būti tarpininku tarp miesto savivaldybės ir gyventojų, o to nebūtų, jeigu, Jūs, piliečiai, daugiau dėmesio skirtumėte teisiniam raštingumui. Norėdamas Jums padėti, primenu kai kuriuos aktualius įstatymus, atsižvelgdamas į Jūsų prašymus.

Siūlau atkreipti dėmesį į Lietuvos Respublikos saugaus eismo automobilių keliais įstatymo Nr. VIII-2043 22 straipsnio pakeitimo įstatymą (prieiga internetu: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legal/Act/084813905d8e11e79198ffdb108a3753>). Įsidėmėkite, kad įstatymas įsigalioja 2017-12-01 (įstatymo 2 straipsnio 2 dalis įsigalioja 2017-07-01). Susipažinkite su esminiu pakeitimu:

„1 straipsnis. 22 straipsnio pakeitimas

Papildyti 22 straipsnį 3¹ dalimi:

„3¹. Asmeniui, nesumokėjusiam visų jam paskirtų baudų už padarytus Kelių eismo taisyklių pažeidimus (kai nustatytas terminas jas sumokėti pasibaigęs), vairuotojo pažymėjimas neišduodamas ir nekeičiamas.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 dalį, įsigalioja 2017 m. gruodžio 1 d.

2. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministras ar jo įgaliota institucija iki 2017 m. lapkričio 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“

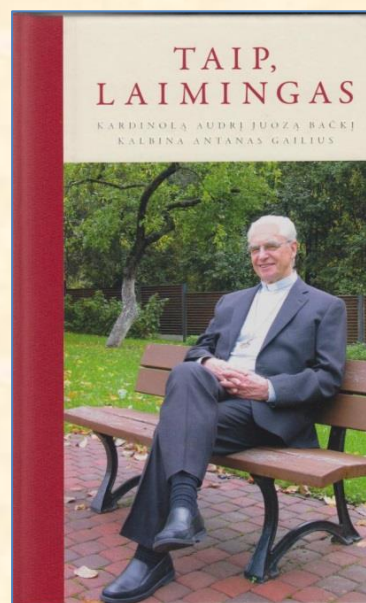
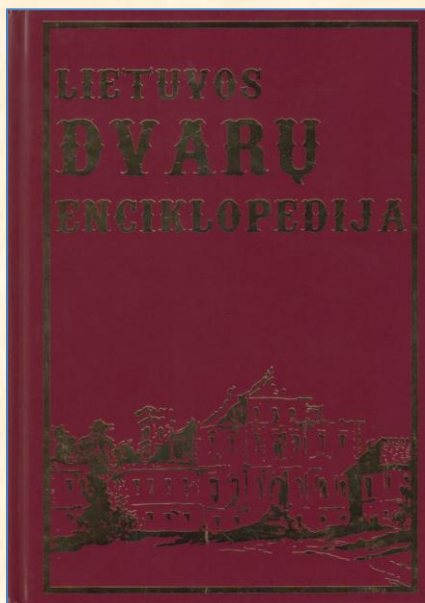
REKOMENDACIJA

Rekomenduoju Jums perskaityti dvi unikalias knygas: „Lietuvos dvarų enciklopediją“ (2017), išleistą „Algimanto“ leidykloje, ir „Taip, laimingas. Kardinolą Audrį Juozą Bačkį kalbina Antanas Gailius“ (2016), publikuotą „Naujojo Židinio-Aidų“ leidykloje.

Enciklopedinis žinynas Jums pateiks 570 dvarų aprašymus, papildytus iliustracijomis, archyvinėmis dvarų nuotraukomis. Kardinolo dovana Lietuvai atskleis itin turtingą dvasininko asmenybę ir parodys dalykus, (iš)laikančius ir kuriančius tautą, valstybę, tikėjimą, žmogų.

„Tad šis leidinys – didelio būrio specialistų kolektyvinis darbas. Jo tikslas – supažindinti visuomenę su dabartine svarbios mūsų kultūros paveldo dalies – dvarų situacija. Dvarai šiandien, deja, jau nykstantis paveldas“ („Leidėjų žodis“).

„Buvau suaugęs su Šventuoju Tėvu ir jo mąstymu, mintimis. Dažnai net pats stebėdavausi, kaip buvau perėmęs daugelį dalykų. Kai skaitai dokumentus, atrodo, kad kalbam tais pačiais žodžiais. Žinoma, juos paėmiau iš popiežiaus minčių, bet atrodo, lyg kalbėčiau apie ką nors, o jis paskui, žiūrėk, kalba tą patį, tais pačiais žodžiais. Buvau perėmęs jo dvasinę atmosferą. Nesakau, kad su visais jo sprendimais sutinku. Tai kitas reikalas. Bet vis tiek mus siejo gili bendrystė“ (Audrys Juozas Bačkis).

ATMINTINOS DATOS

Birželis

1 d. – 5 metai, kai 2012 m. Šiauliuose atidarytas Šokolado muziejus.

2 d. – 80 metų, kai 1937 m. Kaune gimė pedagogas, poetas **Kazimieras Adomavičius**. Nuo 1982 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1998 m.

4 d. – 75 metai, kai 1942 m. Plungėje gimė pedagogas **Algimantas Miltenis**. 1979–1999 m. Lieporių vidurinės mokyklos direktorius. Mirė 1999 m. Šiauliuose.

4 d. – 50 metų, kai 1967 m. Klebonuose (Panevėžio r.) gimė pedagogas, visuomenės veikėjas dr. **Vincentas Lamanauskas**. Dirbo Šiaulių universitete.

6 d. – 110 metų, kai 1907 m. Šiauliuose gimė operos dainininkas **Petras Dargis**. Mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1962 m. Kaune.

10 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė operos dainininkė, menotyrininkė dr. **Aldona Kisielienė**.

12 d. – 70 metų, kai 1947 m. Šaukėnuose (Kelmės r.) gimė pedagogė, vertėja, kultūros, visuomenės ir politikos veikėja **Janina Tepliajeva**. Nuo 1980 m. dirbo Šiaulių miesto kultūros ir kitose įstaigose.

13 d. – 85 metai, kai 1932 m. Klaipėdoje gimė poetė **Stefa Petkevičiūtė-Valatkienė**. 1955 m. baigė Šiaulių medicinos mokyklą. Gyvena ir dirba Šiauliuose.

13 d. – 75 metai, kai 1942 m. Šiauliuose gimė žurnalistas, fotomenininkas **Vladas Mikalauskas**. Dirbo Šiaulių miesto laikraščių redakcijose. Mirė 2011 m. Šiauliuose.

14 d. – 125 metai, kai 1892 m. Svėdasuose (Anykščių r.) gimė pedagogas, vertėjas, visuomenės veikėjas **Jonas Trečiokas**. 1919–1929 m. mokytojavo Šiauliuose. Čia ir mirė 1938 m.

14 d. – 65 metai, kai 1952 m. Šiauliuose gimė sociologas dr. **Vladas Gaidys**.

15 d. – 145 metai, kai 1872 m. Šiauliuose gimė rašytoja **Marija Ivanauskaitė-Lastauskienė**, viena iš Lazdynų Pelėdos slapyvardžiu pasirašinęs seserų. Šiauliuose gyveno iki 1879 m. Mirė 1957 m. Kaune.

15 d. – 90 metų, kai 1927 m. Gaižūnuose (Pakruojo r.) gimė istorikė dr. **Aldona Gaigalaitė**. 1950–1951 m. dirbo Šiaulių mokytojų institute. Mirė 2015 m. Vilniuje.

17 d. – 25 metai, kai 1992 m. prasidėjo pirmasis Šiaulių krašto tėvynainių sambūris.

18 d. – 115 metų, kai 1902 m. Sidabrave (Radviliškio r.) gimė rašytojas **Vytautas Alantas**. 1912–1923 m. mokėsi Šiaulių gimnazijoje. Mirė 1990 m. Detroite (JAV).

24 d. – 70 metų, kai 1947 m. Užugulbinėje (Biržų r.) gimė bibliotekininkė **Aldona Šiaulienė**. Nuo 1985 m. vadovauja Šiaulių Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Vaikų literatūros skyriui.

25 d. – 75 metai, kai 1942 m. Šiauliuose gimė dailininkas dizaineris dr. **Jurgis Katunskis**. 1959 m. baigė Šiaulių 5-ąją vidurinę mokyklą.

26 d. – 90 metų, kai 1927 m. Šiluvoje (Raseinių r.) gimė baleto artistas **Henrikas Banys**. Jaunystėje gyveno Šiauliuose, čia lankė baleto studiją. Mirė 1986 m. Vilniuje.

27 d. – 90 metų, kai 1927 m. Rokiškyje gimė dailininkas tapytojas, skulptorius **Gediminas Tamošiūnas**. 1961–1970 m. Šiaulių dramos teatro scenografas. Mirė 2004 m. Šiauliuose.

29 d. – 75 metai, kai 1942 m. Pykuoliuose (Šiaulių r.) gimė kompozitorius **Jurgis Juozapaitis**. 1961 m. baigė Šiaulių muzikos mokyklą. 1962 m. dėstė Šiaulių pedagoginiame institute.

29 d. – 65 metai, kai 1952 m. Geručiuose (Pakruojo r.) gimė inžinierius ekonomistas, politikos ir visuomenės veikėjas **Dailis Alfonsas Barakauskas**. 1992–1996 m. Šiaulių pramonės, prekybos ir amatų rūmų direktorius, generalinis direktorius.

29 d. – 65 metai, kai 1952 m. Musninkuose (Širvintų r.) gimė matematikas dr. **Teodoras Tamošiūnas**. Nuo 1975 m. dirba Šiaulių universitete.

29 d. – 50 metų, kai 1967 m. Kretingoje gimė dviratininkė, trenerė **Rita Razmaitė**. Nuo 1999 m. dirbo Šiauliuose.

30 d. – 85 metai, kai 1932 m. Kaune gimė inžinierius, visuomenės veikėjas **Jonas Keldušis**. 1956–1994 m. dirbo Šiaulių miesto įmonėse.

Šaltinis: „2017 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“, sudarė Danutė Darbutienė (prieiga per internetą: <http://www.savb.lt/lt/krastieciams/siauliu-atmintinu-datu-kalendoriai/6152-2017-metu-kalendorius?showall=&start=6>).

Liepa

1 d. – 40 metų, kai 1977 m. įsteigta Šiaulių miesto (dabar Šiaulių savivaldybės) viešoji biblioteka.

3 d. – 65 metai, kai 1952 m. Kaune gimė teatro aktorė, skaitovė **Virginija Kochanskytė**. 1977–1982 m. dirbo Šiaulių dramos teatre.

5 d. – 125 metai, kai 1887 m. Rygoje (Latvija) gimė teisininkas, valstybės veikėjas **Steponas Rusteika**. 1918–1920 m. dirbo Šiaulių miesto karo komendantūroje, organizavo Šiaulių miliciją. Mirė 1941 m. Minske.

6 d. – 80 metų, kai 1937 m. Kaune gimė dainininkė, chorų vadovė **Birutė Prokopavičienė**. Nuo 1993 m. dirba Šiaulių kultūros centre.

8 d. – 80 metų, kai 1937 m. Kuliuose (Skuodo r.) gimė fizikas, pedagogas dr. **Leonas Paulauskas**. 1963–1983 m. dėstė KPI Šiaulių vakariniame fakultete. Nuo 1983 m. dirbo Šiaulių universitete.

8 d. – 50 metų, kai 1962 m. Šiauliuose gimė tautodailininkė, keramikė **Asta Ginčienė**.

9 d. – 80 metų, kai 1937 m. Šiauliuose gimė choro dirigentas, pedagogas **Rimantas Zdanavičius**.

10 d. – 75 metai, kai 1942 m. Rimkiškiuose (Raseinių r.) gimė pedagogė, poetė **Teresė Račienė**. Gyvena ir dirba Šiauliuose.

10 d. – 70 metų, kai 1942 m. Pamusiuose (Varėnos r.) gimė dailininkas tapytojas, pedagogas **Vytautas Tribandis**. Nuo 1967 m. dirbo Šiaulių universitete. Mirė 2009 m. Šiauliuose.

10 d. – 60 metų, kai 1957 m. Šiauliuose gimė pedagogė, tautodailininkė, visuomenės veikėja **Laima Kelmelienė**. Nuo 1993 m. Lietuvos tautodailininkų sąjungos Šiaulių skyriaus pirmininkė.

11 d. – 120 metų, kai 1897 m. Velykūnuose (Utenos r.) gimė smuikininkas, chorvedys, kompozitorius **Juozas Strolia**. 1936–1940 m. dirbo Šiaulių mokytojų seminarijoje. Mirė Čikagoje (JAV) 1969 m.

11 d. – 115 metų, kai 1902 m. Šiauliuose gimė poetas, žurnalistas **Leonas Vitkauskas**. 1924–1925 m. redagavo „Šiaulių naujienas“. Mirties data nežinoma.

13 d. – 20 metų, kai 1997 m. Šiaulių Šv. Petro ir Povilo bažnyčiai suteiktas katedros statusas.

14 d. – 145 metai, kai 1872 m. Šiauliuose siautėjo didelis gaisras.

15 d. – 110 metų, kai 1907 m. Pamūšyje (Pakruojo r.) gimė vargonininkas, choro dirigentas, pedagogas **Juozas Pėželis**. Nuo 1959 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 1959 m.

17 d. – 75 metai, kai 1942 m. Šiauliuose gimė smuikininkė, prof. **Audronė Marija Vainiūnaitė**.

18 d. – 110 metų, kai 1907 m. Feodosijoje (Ukraina) gimė dailininkas tapytojas, scenografas **Česlovas Janušas**. Tarpukario metais kurį laiką dirbo Šiaulių berniukų gimnazijoje. Mirė 1993 m. Niujorke (JAV).

18 d. – 65 metai, kai 1952 m. Obeliuose (Rokiškio r.) gimė kalbininkas, pedagogas dr. **Skirmantas Valentas**. Nuo 1979 m. dirba Šiaulių universitete.

19 d. – 5 metai, kai 2012 m. Šiauliuose atidaryta termofikacinė elektrinė.

20 d. – 70 metų, kai 1947 m. Kaune gimė psichologas, pedagogas dr. **Romanas Kaffemanas**. Nuo 1976 m. dirbo Šiaulių universitete. Mirė 2007 m. Šiauliuose.

22 d. – 75 metai, kai 1942 m. Kaune gimė gydytojas ginekologas **Vytautas Kazys Acus**. 1970–2008 m. gyveno ir dirbo Šiauliuose. Čia ir mirė 2008 m.

23 d. – 60 metų, kai 1957 m. Šiauliuose gimė architektas **Remigijus Jurėla**. Nuo 1980 m. gyvena ir dirba Šiauliuose.

24 d. – 85 metai, kai 1932 m. Dausiškiuose (Šiaulių r.) gimė tautodailininkas, medžio drožėjas **Zigmantas Vaišvila**. Dirbo Šiaulių miesto mokyklose, Šiaulių pedagoginiame institute. Mirė 2002 m. Pabijočiuose (Šiaulių r.).

25 d. – 10 metų, kai 2007 m. atidaryta Šiaulių arena.

29 d. – 130 metų, kai 1882 m. Šiauliuose gimė gydytojas, visuomenės veikėjas **Vytautas Legeika**. Mirė 1953 m. Torunėje (Lenkija).

Šaltinis: „2017 metų Šiaulių atmintinų datų kalendorius“, sudarė Danutė Darbutienė (prieiga per internetą: <http://www.savb.lt/lt/krastieciams/siauliu-atmintinu-datu-kalendoriai/6152-2017-metu-kalendorius?showall=&start=7>).

ŽINIASKLAIDA

Straipsnis naujienu portale „Delfi“ (2017-06-26), „S. Tumėnas. Dėl trijų raidžių bylos“ (prieiga internetu: <http://www.delfi.lt/news/ringas/politics/s-tumenas-del-triju-raidziu-bylos.d?id=75049514>):

„Lietuvos Respublikos Seime, Vyriausybėje, visuomenėje, tarp lituanistų, istorikų ir šiaip tautiškai nusiteikusių lietuvių gynėjų visą pusmetį verda aistros dėl „trijų raidžių bylos“.

Tų įvairiausių visuomenės segmentų, oficialių institucijų kontekste bene oriausia, solidžiausia poziciją išlaiko Prezidentūra, kuri, regis, vadovaujasi prezidentės Dalios Grybauskaitės išsakyta nuostata, kad „lietuvių kalba negali būti derybų objektas“ (deja, tapo), kad pagrindinius motyvus – leisti ar neleisti vartoti tris lietuvių kalbos abėcėlėje nesančias raides, turi nurodyti Valstybinė lietuvių kalbos komisija (VLKK). Ir tai nėra „lenkų klausimas“, kaip dažnai bandoma dirbtinai paryškinti. Tai liudija ir LRS, Vyriausybei 2017 m. kovo 16 d. Europos žmogaus teisių fondo išplatintas raštas „Dėl asmenvardžių rašybos“, kuriame keliamos problemos dėl mišrių santuokų pavardžių rašymo, primenami Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Jungtinių Tautų Žmogaus teisių komiteto išaiškinimai, taip pat Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo nagrinėtos „Mickiewicz“, „Jacquet“, „Wardyn“ bylos.

Rašte minimos pavardės neturi nieko bendra su lenkų pavardėmis: E. Pauwels (Lietuvos pilietės ir Belgijos piliečio), Alexia Gorecki-Mickiewicz (Lietuvos ir Prancūzijos pilietė), K. Weston (lietuvė, ištekėjusi už Naujosios Zelandijos piliečio), E. Wallner (lietuvės ir Vokietijos piliečio santuoka), R. Felix (lietuvio ir Kazachstano pilietės vaikas), C. Darbowli (lietuvės ir Sirijos piliečio vaikas) ir taip toliau. Trijų raidžių (W, X, Q) įteisinimas autentiškai rašyti pavardes pasuose problemos neišspręstų, nes lenkai vis tiek negalės taisyklingai parašyti net savo garsiojo Juzefo Pilsudskio pavardės.

VLKK – situacijos įkaitė

Nepavydžiu šiuo metu VLKK pirmininkei dr. Daivai Vaišnienei. Baigėsi jos pirmoji vadovavimo Komisijai kadencija, ji yra atsidūrusi tarsi tarp dviejų ugnių – Konstitucinis Teismas pasielgė profesionaliai akcentuodamas, kad įrašai nevalstybine kalba galimi tik tais atvejais, kuriuos leidžia Kalbos komisija. Ilgai trypčiojusi, VLKK LEIDO minėtas tris raides rašyti pagrindiniame paso puslapyje dviem išimtiniais atvejais. Tai buvo ir VLKK pirmininkės žinia Prezidentei. Ir ne tik

jai. Tokią žinią be džiaugsmo sutiko tautiškai nusiteikę lituanistai, istorikai, nusistovėjęsios 32 raidžių abėcėlės sergėtojai, girdi, pirmininkė D. Vaišnienė nerodo pagarbos lietuvių kalbai, pamynę daugiau kaip 69 000 tautiečių, TALKOS dalyvių, parašus (tarp jų – ir dabartinės valdančiosios daugumos elito), kad mūsų abėcėlė nebūtų „praturtinta“ raidėmis w, x, q. Rodos, ir Seimo Švietimo ir mokslo komiteto lyderiai nėra nusiteikę pirmininkės D. Vaišnienės teikti antrajai kadencijai. Kodėl? Todėl, kad pirmininkė laviruoja tarp „politinės valios“ pozicijos ir kalbininkų. Ją galėtų išgelbėti nebent Seimo narių tvirta pozicija, kad tai yra ne kalbininkų, o politikų sprendimas. Akivaizdu, kad, mojuojant geopolitinės situacijos kontekstais, neįsigilinant į raidyno formavimosi istoriją, reikalas krypsta ne kalbininkų naudai – vieni Seimo nariai yra liberalių pažiūrų, tai akcentuoja bet kada ir bet kur (taigi ir iš Seimo tribūnos), kiti – nelabai gilinaisi į problemos niuansus, treči – tie, kurie tiesiogiai susiję su emigracijos raškomais vaisiais – jų vaikai, kaimynai jau išvykę ir gyvena užsienyje, ten sukūrę ar galintys sukurti mišrias šeimas ir susidursiantys su pavardės rašymo problemomis pase. Taigi, ar užteks dabartiniame Seime, kurio valdančioji LVŽS dauguma prieš Seimo rinkimus deklaravo tradicinių vertybių, lietuviybės saugojimo, savo tapatybės, krašto istorijos saugos prasmę ir siekį, balsų tai patvirtinti realiai ir po rinkimų, visiškai neaišku. Tiesa, raidynas – ne baudžiamasis ar administracinių nusižengimų kodeksas, kuriais vadovaujasi teismai, kuriuos saugo įstatymai, bet tai mūsų tapatybės dalis, mūsų istorijos, kurią lydėjo daugiakalbystė, tarpkultūrinės tradicijos, mišrios šeimos ir kiti pėdsakai, keliantys abejonių, ar būtina būti užsispyrusiems. Motyvai UŽ: būtina akcentuoti, kad aptariamoms problemoms aktualesnės, jautresnės, subtilesnės visų pirma mažoms valstybėms. Joms privalu turėti daugiau saugiklių, garantuojančių tapatybės, išskirtinumo saugą. Štai JAV net nėra valstybinės kalbos įstatymo, kuriuo būtų reglamentuojama anglų valstybinės kalbos vartoseną viešajame gyvenime (kaip Lietuvoje), nes didžiulėje valstybėje lyg ir savaime suprantamas dalykas, kad kalbėti būtina anglų kalba – kitaip nepadarysi karjeros profesinėje veikloje. Yra valstybių, tarp jų ir didelių, pavyzdžiui, Prancūzija, kur akylai saugoma šalies kalba, skiriamos didelės baudos dėl anglicizmų vartojimo, nes bijoma jų veržimosi į viešąją valstybės kalbą. Motyvai PRIEŠ: trijų raidžių įteisinimas neišspręs iki galo problemos. Štai norint įtikti lenkams, kad jie galėtų autentiškai rašyti pavardes, reiktų įsivesti dar bent 6 raides. Pavyzdžiui, Lenkijos prezidento L. Valensos pavardėje atsiradus pirmajai W, liktų dar dvi klaidos (nebus kietojo l ir ę), lenkai negalės originaliai parašyti ir garsiojo tėvynainio Juzefo Pilsudskio pavardės. Mūsų kaimynų latvių kalboje reiktų dar 7, čekų kilmės piliečiams – 12 raidžių, o prancūzams – 17 raidžių. Taigi gali prasidėti painiava, galime būti apkaltinti diskriminacija. Svarbiausia ir pavojingiausia, kad tos trys raidės, jeigu jos būtų įteisintos, atvertų Pandoros skrynią, išjudintų mūsų abėcėlės sistemą – vieną ir tą patį garsą žymėtume tai v, tai w, tai ks, tai x, tai ku, tai q. Štai rašydami MAX ir MAKSAS tuos variantus tariame vienodai. Vienas žurnalistas (ne kalbininkas) teigė, kad kalbos sistema turi tarnauti žmogui, o ne žmogus sistemai, bet ar gali tarnauti žmogui neaiški, suvelta, sudarkyta, skirtingais argumentais (principais) paremta „sistema“? Tokia „sistema“ tik toliau gilins, daugins nesutarimus, nes atsiras daug painiavos (prof. K. Župerkos mintys).

Iš abėcėlės istorijos

Taip, kalba yra gyvas organizmas, ji kinta dėl kitų kalbų įtakos, dėl natūralios savo raidos. Kito ir mūsų abėcėlė (alfabetas, raidynas) – garsinio rašto ženklų (raidžių) visuma, kito ir žodžių rašyba, taisyklės. Mes, lietuviai, negalime pasigirti, kad turime savo unikalią išskirtinę, tautinę abėcėlę (dabartinėje abėcėlėje bene vienintelė yra lietuviškas kūrinys). Daugelis savo namuose ar bibliotekų lentynose susidūrė su tos mūsų rašybos, abėcėlės įvairove, pradėdant šriftų margumynu. Esama knygų, kurios atspindi tam tikro amžiaus situaciją, esti autorių, išsiskyrusių savita rašyba, pavyzdžiui, Vydūnas akcentavo, kad jos visada laikosi (nėra nosinių, nėra ž, dž, y, į, è). Vydūnas sakė: „Kalbos gyvenimas, be to, dar primena, kad ji nėra vienos esybės kūrinys. Todėl

ir sakoma, kad kalba išauganti iš žmonių santykiavimo.“ Jam ypač svarbu buvo antikos epocha, gal todėl jis antikinius vardus ir tarptautinius žodžius stengėsi priartinti prie pirminio originalo: tragaida (tragedija), sphaira (sfera), rhytmingas (ritmingas). Knygos istorija demonstruoja šimtus pavyzdžių, kai jų pavadinimuose marguliuoja raidyno įvairovė. Žvelgdami į senų knygų pavadinimus matome raidyno įvairovę: 1759 m. Vilniuje išleista nežinomo autoriaus „Ziwatas pona ir Diewa musu Jezusa Christusa“, 1848 m. „Naujes mokslas skajtima raszta žemaityszka diel mažun wajkun“, 1845 m. „Punktay Sakimu Nu Adwenta iki Gawienes“ ir pan. Tai tarsi sakytų, kad raidžių nereikia bijoti. Bet prisiminkime vieną dalyką: kalba tada nebuvo norminė, prižiūrima, reglamentuojama. Minėjau, kad abėcėlė nėra baudžiamasis kodeksas, bet kalbininkams tokie teisės aktai, kuriais vadovaujamasi, yra žodynai, gramatikos. Mūsų abėcėlė susiformavo per kelis šimtmečius iš lotynų abėcėlės, kai iš Romos imperijos su savo 23 rašmenų raidynu paplito po Europą. Plėsdamasis lotyniškasis raidynas buvo pritaikomas prie kiekvienos kalbos fonologinės sistemos. Štai germanų šalyse nuo XII a. išgalėjo smailių, kampuočių formų gotikiniai rašmenys (juos perėmė čekai, lenkai, vokiečiai). Gotikiniu šriftu buvo spausdinamos ir pirmosios lietuviškos knygos XVI–XVII a. (ir pirmoji mūsų 23 raidžių abėcėlė Martyno Mažvydo „Katekizme“ 1547 m.). Mūsų abėcėlė kito ir įvairavo iki pat XX a. pradžios. Dabartinės raidės č, ž, š perimtos iš čekų kalbos, ą, ę – iš lenkų kalbos. Ypač svarbi abėcėlės istorijai didžiojo kalbos normintojo Jono Jablonskio 1901 m. Tilžėje išleista „Lietuviškos kalbos gramatika“. Mūsų dienų gramatikose fiksuojama, kad abėcėlę sudaro 32 raidės. Taigi oficialiuosiuose tekstuose, dokumentuose ir vartojamos tos raidės, kurios ten fiksuotos, o tarp jų nėra nei w, nei x, nei q.

Ar „turtinsime“ savo abėcėlę?

Artėja Seime jo narių vertybinės pozicijos parodymo diena, kai svarstysime asmenvardžių rašymo įstatymo projektus XIIP-535 ir XIIP-471. Vienas iš jų remiasi įstatymais ir beveik 70 000 Lietuvos piliečių patvirtintais parašais, kitas – „smulkiu įstatymų nepaisymu“, kompromisais, geopolitinės pasaulio situacijos, santykių su kaimynais neva gerinimo motyvais. Kaip pasielgsime? Mano galva, dabartinės mūsų abėcėlės nereikia pildyti, „turtinti“, nes jos užtenka ir bendriniais, ir tikriniais ne saviems žodžiams užrašyti. Pagal poreikius ir dabar tuos svetimvardžius nedraudžiama rašyti originaliai. VLKK nurodo, kad užsienietišką pavardę gavus per santuoką ar sprendžiant tokiose šeimose gimusių vaikų asmenvardžių rašybą, originali rašyba lotyniško pagrindo rašmenimis galima pagrindiniame paso puslapyje. Lietuva nėra uždara valstybė, jos piliečiai migruoja po pasaulį. Vis daugiau randasi asmenų, kurių tapatybė yra dvejojama ar net trejojama. Jeigu yra tokių piliečių pageidavimas, teisiškai pripažintuose dokumentuose (pavyzdžiui, pasuose) originalia rašyba teisingiausia būtų rašyti antrame puslapyje (papildomame), kaip tai jau senokai įteisino ir daro latviai. Taip elgdamiesi, mes parodytume ir solidarumą, paramą savo broliams latviams. Juk neretai padejuojame, kad lietuviams trūksta šiaurės brolių ir pusbrolių racionalumo. Ir latviai nebebūtų vieni, ir mes racionaliai, draugiškai išspręstume problemą. Yra ir kitas variantas, kuris jau senokai pasitelktas mokslo žmonių. Paprastai įvairių sričių mokslininkų straipsniuose rašoma sulietuvinta asmenvardžio forma, o skliaustuose – originalo kalba užfiksuotas asmenvardis, pavyzdžiui: Antuanas Mejė (Antoine Meillet), Ferdinandas de Sosiūras (Ferdinand de Saussure) ir kt. Seime dirbame kartu su Virginijumi Alekna ir Viktorija Čmilyte. Olimpiniam čempionui pasisėkė – visame pasaulyje taisyklingai rašė ir rašo jo pavardę (kartais tik netaisyklingai kirčiuoja). Šiuo atveju ne taip pasisėkė liberalei V. Čmilytei, kurios pavardė pasaulyje rašoma, tarkim, mūsų aptariamam atveju, iškraipyta – Cmilyte. Bet kiek aš žinau, Viktorija nepyksta, nes supranta, kad nei anglų, nei vokiečių, nei prancūzų abėcėlėje raidės Č nėra. Kai lietuvių pavardes Vokietijoje rašys ne Simkus ar Shimkus, o Šimkus, kai rašys ne Simasius ar Shimasius, o Šimašius, kai JAV leis rašyti Ilgauskienė, o ne Ilgauskas (krepšininko žmona), tada ir Lietuvoje gal galėtume leisti rašyti taip,

kaip pageidauja piliečiai. Bet tam reikėtų keisti jau nusistovėjusią abėcėlę. Tik ar verta, ar būtina ir teisinga?“

Kiti mano komentarai:

❖ Šiaulių apskrities ir miesto laikraščiu „Šiaulių kraštas“, 2017-06-30, Rita Žadeikytė „Šiaulių universitetui – spąstai ar galimybės?“, prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-06-30&rub=1065924810&id=1498749027>;

❖ Šiaulių apskrities ir miesto laikraščiu „Šiaulių kraštas“, 2017-06-30, Živilė Kavaliauskaitė „Unikalus vienuolyno likimas – ant svarstyklių“, Seimo nario Stasio Tumėno komentaras „Būtina rasti judėjimo pirmyn raktą“, prieiga per internetą: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-06-30&rub=1065924812&id=1498749061>;

❖ Naujienų portalui „Delfi“, 2017-07-05, Stasys Tumėnas „Istorinė atmintis su Šaltojo tango elementais Mindauginių fone“, prieiga per internetą: <http://www.delfi.lt/news/ringas/politics/s-tumenas-istorine-atmintis-su-saltojo-tango-elementais-mindauginiu-fone.d?id=75145376>.

KONKURAS

ŠIAULIŲ SPAUSTUVĖ

FOTOKONKURSO „BRADŪNO ŽEMĖ“ NUOSTATAI

*Ten mūsų tėviškės tiktai per paukščio skrydį,
Tie patys debesys ir ta pati tarmė.
Aš tik seku didžiulę tavo brydę,
Ieškodamas, kur viso to versmė.*

Kazys Bradūnas

I. BENDROSIOS KONKURSO NUOSTATOS

1. Fotokonkurso „Bradūno žemė“ nuostatai (toliau – Nuostatai) nustato konkurso tikslą, vykdymo laiką, konkurso organizavimo taisykles, laimėtojų vertinimo kriterijus ir apdovanojimų tvarką.

2. Fotokonkursas „Bradūno žemė“ (toliau – Konkursas) skirtas poeto, publicisto, redaktoriaus Kazio Bradūno 100-osioms gimimo metinėms pažymėti. Tikslas – skatinti Lietuvos mokinių ir studentų kūrybingumą, meninę saviraišką, siekį aktualizuoti Kazio Bradūno kūrybinį palikimą, gimtojo krašto grožį, tėvynės gamtinį, istorinį, kultūrinį, tautinį paveldą.

3. Konkurso terminas 2017 m. liepos 1 – spalio 1 d.

II. KONKURSO ORGANIZAVIMO TVARKA

4. Konkurso organizatoriai – Lietuvos Respublikos Seimo narys dr. Stasys Tumėnas, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka, kuratorius – Seimo nario Stasio Tumėno

biuras Šiauliuose. Konkurso rėmėjas – UAB Šiaulių spaustuvė. Konkurse gali dalyvauti visi Lietuvos bendrojo lavinimo mokyklų mokiniai, aukštųjų mokyklų studentai.

5. Konkursui pateiktos nuotraukos turi atitikti konkurso temą „Bradūno žemė“, t. y. nuotraukose turi būti užfiksuota Lietuva (gamta, kraštovaizdis, istorinės vietos, atminties vietos, piliakalniai, pilkapiai, girios, laukai, namai, sodybos, kryžiai etc.). Nuotraukose turi atsispindėti Bradūno žemės dvasia, mokinio / studento santykis su bradūniškos Lietuvos vaizdiniu, sukurtu jo kūryboje.

III. REIKALAVIMAI NUOTRAUKOMS

6. Konkursui pateikiamos tik skaitmeninių nuotraukų bylos (failai).
7. Konkursui galima pateikti tik 2016–2017 metais darytas nuotraukas.
8. Konkursui siunčiamos nuotraukų skaitmeninės bylos (failai) privalo atitikti šiuos reikalavimus:

- ⊗ JPG formatas, dydis 300 x 200 mm, rezoliucija 300 dpi, maksimalus failo dydis 5 MB.
- ⊗ Failo pavadinimas turi būti toks: nuotraukos pavadinimas_ autoriaus pavardė_ autoriaus vardas_ metai.

- ⊗ Nuotraukos gali būti spalvotos arba nespalvotos. Nuotraukos turi būti sukurtos nenaudojant kompiuterinių filtrų, montažų ir kitų panašių priemonių.

- ⊗ Skaitmeninės bylos (failai), neatitinkančios šių reikalavimų, vertinamos nebus.

9. Nuotraukas siųsti elektroniniu paštu baltusaule@gmail.com ne vėliau kaip iki 2017 m. spalio 1 d.

10. Kartu su nuotraukomis (atskirame *Word* dokumente) nurodomas: 1) nuotraukos autoriaus vardas ir pavardė, kontaktiniai duomenys (telefonas, klasė, kursas, grupė, el. paštas); 2) kita informacija (nuotraukos laikas, vieta, kas joje vaizduojama, koks jos ryšys su Bradūno poezija, kita informacija autoriaus nuožiūra).

11. Nuotraukos autorius pagal galiojančius teisės aktus atsako už autorinių teisių pažeidimus. Pateikdamas nuotrauką konkursui, jis patvirtina, kad yra šios nuotraukos autorius, kad turi joje esančių asmenų sutikimą šią nuotrauką naudoti konkurse.

12. Autorius konkursui gali pateikti ne daugiau kaip dvi nuotraukas.

13. Visos konkursui pateiktos nuotraukos konkurso metu gali būti publikuojamos Seimo nario dr. Stasio Tumėno socialinio tinklalapio „Facebook“ viešajame profilyje ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos socialinių tinklų paskyroje.

14. Konkurso organizatoriai pasilieka teisę keisti konkurso taisykles.

IV. KONKURSUI PATEIKTŲ NUOTRAUKŲ VERTINIMAS

15. Nuotraukų skaitmeninės bylos (failai), neatitinkančios 6, 7, 8 punktuose nurodytų reikalavimų, vertinamos nebus.

16. Nuotraukos, pateiktos vėliau, nei numatyta šių Nuostatų 9 punkte, vertinamos nebus.

17. Konkursui pateiktas nuotraukas vertina Seimo nario dr. Stasio Tumėno ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos sudaryta komisija (toliau – Komisija).

18. Komisijai vertinti nuotraukos pateikiamos nenurodant jų autorių.

19. Iškilus abejonėms, Komisija turi teisę pareikalauti iš autoriaus papildomos informacijos dėl fotografavimo aplinkybių (laiko, panaudotų specialiųjų priemonių ir kt.).

20. Pagrindiniai nuotraukų vertinimo kriterijai:

- ⊗ meniškumas ir originalumas;
- ⊗ konkurso temos atitikimas;
- ⊗ kūrybingumas ir išradingumas;
- ⊗ techninė nuotraukų kokybė.

21. Iš visų konkursui atsiųstų nuotraukų Komisija išrenka tris nuotraukas, kurioms skiriamos I– III vietos.

22. Komisija pasilieka teisę laureatu (nugalėtoju ar II, III vietos laimėtoju) skelbti du asmenis.

23. Komisija pasilieka teisę skirti papildomus apdovanojimus už tam tikrus kriterijus.

24. Komisija atrenka 30 nuotraukų, kurios bus demonstruojamos parodoje, tarp jų bus demonstruojamos ir laureatų nuotraukos.

VI. KONKURSO LAUREATŲ APDOVANOJIMAI

25. Konkurso nugalėtojai skelbiami 2017 m. lapkričio 18 dieną. Iki to laiko informacija apie konkurso nugalėtojus nėra skelbiama.

26. Visi konkurse dalyvaujantys autoriai kviečiami į parodos atidarymą ir konkurso nugalėtojų paskelbimo ceremoniją.

27. 2017 m. lapkričio 18 d. Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje atidaroma paroda.

28. Visi dalyviai, kurių nuotraukos bus publikuojamos parodoje, apdovanojami padėkos raštais. I–III vietų nugalėtojai apdovanojami diplomais ir prizais. I vietos laimėtoju atitenka 50 eurų prizas; II – 40 eurų prizas, III – 30 eurų prizas.

29. Pasibaigus konkursui, Lietuvos Respublikos Seimo narys dr. Stasys Tumėnas ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka pasilieka teisę naudoti (leidžiant leidinius, plakatus, skelbti interneto tinklalapyje ir kt.) nuotraukas, kurios buvo pateiktos konkursui, nurodant autorystę. Autorius, pateikdamas nuotrauką konkursui sutinka, kad Seimo narys dr. Stasys Tumėnas ir Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešoji biblioteka gali naudoti nuotrauką savo tikslais. Už nuotraukų panaudojimą autoriams honoraras nemokamas.

VII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Nuotraukų atsiuntimas konkursui „Bradūno žemė“ laikomas autoriaus ir Lietuvos Respublikos Seimo nario dr. Stasio Tumėno, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos susitarimu dėl šiuose nuostatuose išdėstytų reikalavimų laikymosi.

NAUDINGA

Kviečiu Jus stebėti ir vertinti naujausią Šiaulių miesto, Lietuvos, Europos Sąjungos politinį, ekonominį, kultūrinį, socialinį etc. gyvenimą! *Žinokime, galvokime ir reaguokime!*

Naudingos nuorodos:

<http://www.lrs.lt/>; <https://www.lrp.lt/lt>; <http://lrv.lt/>; <http://edem.siauliai.lt>; <http://www.lvzs.lt>;
<http://www.vkontrole.lt/>; <http://www.lygybe.lt/lt>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/vaikai>;
<http://www.vlkk.lt/>; <http://www.lmt.lt/lt/pradzia.html>; <http://www3.lrs.lt/pls/inter/nst.show>;
http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=9258&p_k=1; <http://plbe.org/>; <http://www.pljs.org/>;
http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=3829&p_k=1; <http://www.kt.gov.lt/>; <http://www.vsd.lt/>;
http://www.lrs.lt/sip/portal.show?p_r=48&p_k=1; <https://www.e-tar.lt>;
http://ec.europa.eu/index_lt.htm; <http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/lt>
http://www3.lrs.lt/pls/inter/w5_show?p_r=884&p_k=1.

MANO KOMANDA

Dirbti padeda draugiška ir kompetentinga komanda, kurios nariai yra: Nerijus (humanitarinių mokslų daktaras, literatūrologas, lektorius, mokslinių publikacijų autorius), Egidijus (specialiosios pedagogikos ir logopedijos magistras, lektorius, socialinių reikalų specialistas), Rasa (žurnalistikos magistrė, režisierė, renginių organizatorė, knygų autorė), Rita (teisės ir valdymo magistrė, teisininkė, socialinė pedagogė edukologė, lektorė, visuomenininkė), Aida (vadybos ir verslo administravimo magistrė, projektų vadovė, regioninės politikos ir švietimo specialistė).

Mano padėjėjai-sekretoriai nuolat kelia savo kvalifikaciją, dalyvauja visuomenei skirtuose ir mokslo renginiuose, dalijasi savo žiniomis ir patyrimu su kitais.

N. Brazauskas 2017-06-12 dalyvavo Šiauliuose vykusioje Lietuvos mokslų akademijos dienoje, konferencijoje; 2017-06-14 – Jonišio rajono Jono Avyžiaus bibliotekoje surengtame Aleksandro Pupinio knygos „Gyvenimo mokykloje: Sibiro pamokos ir patirtys“ (2016) pristatyme, kalbėjo apie knygos ypatybes, istorinę atmintį, autentiškų liudijimų vertę; 2017-06-16 – romų jaunimo muzikos festivalyje „Tamburinas“ Šiauliuose, 2017-07-01 „Šiaulių krašte“ publikavo straipsnį „Šaltasis Rusijos ir Lietuvos tango: meilė ar propaganda“, kurį galite perskaityti: <http://www.skrastas.lt/?data=2017-07-01&rub=1065924810&id=1499100523>; 2017-07-02 vyko į partizanų vado pulkininko Juozo Vitkaus-Kazimieraičio 71-ųjų žūties metinių minėjimą ir dalyvavo istorinio-dokumentinio filmo „Nepaprasta auka“ (rež. Agnė Zalanskaitė) premjeroje Kaune; 2017 m. liepos 3-4 dienomis – Pasaulio Lietuvių Bendruomenės organizuotame Kraštų lietuvių bendruomenių ir jaunimo sąjungų pirmininkų suvažiavime Bistrampolio dvare, Panevėžio rajone.

*Partizanų vado Juozo Vitkaus-Kazimieraičio atminimą pagerbė garbūs asmenys.
N. Brazausko nuotrauka.*

*Šiaulių menininkai Vilmanto Dambrausko fotografijose.
Dž. G. Barysaitės nuotrauka.*

R. Praninskienė 2017-07-03 lankėsi Šiauliuose kuriančio menininko Vilmanto Dambrausko parodoje „Mano miesto portretai“, atidarytoje „Seimo III rūmų parodų galerijoje“. Parodos autorius yra fotografas, dizaineris, ilgametis Šiaulių universiteto Menų katedros dėstytojas. Rasai paroda padarė išpūdį: „Lietuvos Respublikos Seime nuolat vyksta daugybė renginių – tarp jų ir nuolat keičiamos įvairiausių žanrų, stilių parodos. Man itin patiko menininko šiauliečio Vilmanto Dambrausko fotografijų paroda, kuri tarsi kvietė stabtelėti, susimąstyti, atsikvėpti. Iš pirmo žvilgsnio nespaltotose nuotraukose tarsi sustingę žinomų žmonių portretai nekėlė didelio susižavėjimo, tačiau išsižiūrėjus kiekviename portrete galėjai atpažinti žinomą, tačiau kitokį aktorį, dainininką, chorvedį, Seimo narę... Atpažinti ir naujai pamatyti menininkus, kūrėjus, gyvenančius, dirbančius, kuriančius Šiauliuose.“

E. Elijošius 2017-06-03 dalyvavo „Tauro“ rankinio sporto klubo šventėje, kur drauge su LR Seimo nariu S. Tumėnu teikė padėkas ir sodino ažuoliuką. 2017-06-04 – Šiaulių Kultūros centre vykusioje pagyvenusių žmonių „Bočiai“ Tėvo dienos minėjimo šventėje-koncerte. 2017-06-08 – žinomo menininko, profesoriaus Vaidoto Janulio apžvalginės jubiliejinės kūrybos parodos „Grafika/piešiniai/objektai“ atidaryme ir įteikė LRS nario S. Tumėno padėką. 2017-06-13 – Lietuvos mokslų akademijos organizuotoje dienoje Šiauliuose „Regioninis aukštasis mokslas“ (plačiau: <http://edem.siauliai.lt/lit/LMA-renginyje-kalbama-apie-aukstaji-mokslo-Siauliuose/782006->

16); 2017-06-16 – LVŽS Šiaulių r. skyriaus ataskaitiniame-rinkiminiame susirinkime Naisiuose; 2017-06-17 –Sauliaus Sondeckio 5-ojo tarptautinio jaunųjų smuikininkų, violončelininkų ir pianistų konkurso uždarymo koncerte, kur įteikė LRS nario S. Tumėno padėką mokytojai-metodininkei Nijolei Prascevičienei (plačiau: <http://saule.lt/v-tarptautinio-sauliaus-sondeckio-jaunuju-smuikininku-violoncelininku-ir-pianistu-konkurso-uzdarymo-koncertas/>). 2017-06-19 dalyvavo Šiaulių universitete apvaliojo stalo diskusijoje su akademinė bendruomene ir administracija; 2017-06-22 – Šiaulių universiteto diplomų teikimo šventėje ir teikė LRS narių padėkas; 2017-06-29 – Šiaulių miesto Tarybos posėdyje ir stebėjo aktualių klausimų nagrinėjimą. 2017 m. birželio 30 ir liepos 13 dienomis dalyvavo LVŽS Šiaulių m. skyriaus Valdybos posėdyje. 2017-07-06 – Šiauliuose vykusio VII tarptautinio folkloro konkurso-festivalio „Saulės žiedas“ uždarymo šventėje, kur drauge su LRS nariu S. Tumėnu teikė padėkas ir dovanas. 2017-07-14 – Šiaulių Stasio Šalkauskio ir „Saulėtekio“ gimnazijų atestatų teikimo šventėse, kur pasveikino abiturientus ir bendruomenes.

A. Striaukaitė-Gumuliauskienė 2017 m. birželio 5, 14, 21 ir liepos 19 dienomis dalyvavo VšĮ Socialinių inovacijų centro organizuotose mokymuose „Bendrauju efektyviai!“. „Iš visų žmogaus savybių gebėjimas bendrauti yra pats svarbiausias. Bendraudami mes galime perduoti kitiems žmonėms tai, ką galvojame ar jaučiame. Sužinosime, kaip tinkamai spręsti kylančius konfliktus. Išgirsime įvairių patarimų, kurie padės palaikyti draugiškus ir patikimus tarpasmeninius santykius.“ – teigia mokymų rengėjai. 2017-06-10 lankėsi Linksmųjų pušynėlyje (Pakruojo m.), kur vyko Pakruojo Žmonių su negalia šeimų klubo „Optimistai“ pramogų ir sporto šventė. „Šaunu matyti optimistiškus žmones, kurie nepaisant gyvenimo negandų, sportuoja ir buriasi į klubą“ – pastebi Aida. 2017-06-10 lankėsi Kirnaičiuose (Joniškio r.), kur vyko tradicinis tarptautinis žemdirbių ir kaimo bendruomenių festivalis „Sportuok, jaunime visos Lietuvos...“.

KONTAKTAI

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno kabineto adresas Vilniuje:

*Lietuvos Respublikos Seimas
Gedimino pr. 53, 01109 Vilnius
III rūmai 301 kabinetas
Tel. (8 5) 239 6615
El. p. Stasys.Tumenas@lrs.lt*

Lietuvos Respublikos Seimo nario Stasio Tumėno biuro adresas Šiauliuose:

Aušros al. 15, 76299 Šiauliai (I aukštas)

Padėjėjai-sekretoriai Vilniuje ir Šiauliuose:

*Nerijus Brazauskas (Šiauliuose): mob. 8 612 02 941, el. p. nerijus.brazauskas@lrs.lt;
Egidijus Elijošius (Šiauliuose): mob. 8 612 03 532, el. p. egidijus.elijosius@lrs.lt;
Rasa Praninskienė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rasa.praninskiene@lrs.lt;
Aida Striaukaitė-Gumuliauskienė (Šiauliuose): mob. 8 612 04 056, el. p. aida.striaukaite@lrs.lt;
Rita Virbaliėnė (Vilniuje): tel. (8 5) 239 6615, el. p. rita.virbaliene@lrs.lt.*

Socialiniai tinklai

Bendraukime: <https://www.facebook.com/Stasys.Tumenas.LRS/>

Naujienlaiškį parengė padėjėjai-sekretoriai: N. Brazauskas, R. Praninskienė, A. Striaukaitė-Gumuliauskienė.